

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
 Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 49. szám.

A munkapárt szabadelvűsége.

Debrecen, november 28.

Rakovszky István, a néppárt alelnöke és legharciasabb tagja politikai száműzetésbe ment s követte őt fivére a néppárt külpolitikai és diplomáciai szaktekinthelye is. Ezzel a magyar parlament klerikális pártjának kised csapatát ismét megfogyatkozott s a magyar sajtó egyes organumaiban már meg is huzzák fölötté a lélekharangot azt híresztelvén, hogy a néppárt feloszlik s tagjainak egy része a Justh-féle függetlenségi pártba fog beolvadni, míg másik része a nemzeti munkapárt kebelében fog menedéket találni. A néppárt feloszlásának hírére nem fogjuk fel tulságosan tragikusan s nem ejtenénk sok könnyet akkor, ha a néppárt fel is venné a néhai nevet. Ámde eme hírekből egy szimptomatikus jelenséget ki kell emelnünk s ez az, hogy komoly hírlapokban mint szinte természetes dolgot regisztrálják azt a hirt, hogy a szélyelmállani készülő pártnak egyes tagjai a nemzeti munkapárt kebelében fognak működési tért találni.

Egyelőre nincsen szó arról, hogy ez az evolúció bekövetkezhesse s feltétlenül megvagyunk győződve arról, hogy bekövetkeztét maga a munkapárt fogja megakadályozni, ámde az a jelenség, hogy komoly lapok komolyan tudnak a néppárt egyes tagjainak a munkapártba való bevonulásának eshetőségével foglalkozni, bizonyítékát képezi annak, hogy a politikai közvélemény a maga egészében nincsen áthatva azon tudattól, hogy a munkapárt politikai programjának a sza-

badelvű irányzat olyan kardinális alaptételét képezi, mint a hogyan a szabadelvű eszme a régi Deák-párt és szabadelvűpárt programjában szerepelt s mint aminőnek a kormány szabadelvűségét Kuen-Héderváry gróf minden alkalmakkor, legutóbb a belügyi költségvetés alkalmával a gyülekezeti jog kérdésével kapcsolatosan hirdette.

A munkapártnak határozottan védekeznie kell azon feltevés ellen, mintha nem volna szabadelvű, vagy legalább is nem olyan mértékben szabadelvű, mint a milyen szabadelvű volt azon politika, mely az alkotmányos aera visszaállítását óta az ország kormányzatát átlengette.

Hogy pedig annak az idegességnek és kételkedésnek, mely e tekintetben az ország közvéleményét, még pedig a közvélemény azon részét is, mely ma is rendületlenül a munkapárt hívének vallja magát, átlengi, bizonyos lételemény van, azt legjobban igazolja azon kétségtelen jelenség, hogy a felekezeti és a felekezeti türelmetlenség széles e hazában az utolsó évtizedben óriási haladásokat tett.

Balga dolog volna ezért a kormányt tenni felelőssé. Ennek a bajnak a kuforrása azon időpontig nyulik vissza, a mikor Széll Kálmán feltárta a régi szabadelvűpárt kapuit mind azok számára, kik az ő politikáját támogatni hajlandók voltak. Ezekben a tárt kapukon vult be Apponyi Albert az ő hiveivel s ezen a kapun át csempésződtek be a szabadelvűpártba a retrográd irányzatok s e perctől kezdve megszűnt a szabadelvű párt a szó nemes értelmében szabadelvűnek lenni.

Az a dekadencia, mely e politikát követte,

uralta a helyzetet mindaddig, a míg a szabadelvű párt eltűnt a politikai élet szinpadáról s ennek a dekadenciának folytatása volt a koalíciós uralom, mely a néppártnak részesedést biztosított a kormányzatban, mely meghozta Apponyi kultuszminiszterségét s azzal együtt a klerikális irányzatnak bevonulását a kultuszminisztériumba, azon irányzatét, melyet Barkóczy bárónak Apponyi Albert gróf által a középiskolai oktatás élére való állítása szimbolizált a kormányzatban.

Apponyi Albert gróf kultuszminiszterségét elsöpörte a politika fürgetege, de Barkóczy bárónak a középiskolák fölötti uralkodása nyomozó teherként átöröklött a mostani kormányra.

És ha megfontoljuk azt, hogy a kultuszminisztérium amaz ügyosztályának élén, mely a haza ifjuságának, a jövő nemzedékek nevelésének lelki világának irányítását van hivatva intézni, egy olyan férfiú áll, kinek működése ellen a legnagyobb bizalmatlansággal viseltetik az országnak szabadon gondolkozó közvéleménye, kinek tevékenysége ellen elementáris erővel lázadt fel a hazai tanárság liberálisan gondolkozó tulnyomó többsége, akiben a hazai vallásfelekezetek az ő legsajátabb érdekeiknek és jogaiknak elnyomóját látják, akinek működése nyomán már-már kitörni készül egy nálunk eddig csak hírből ismert jelenség: a kulturharc s ez a férfiú meg tudta eddig tartani pozícióját, az egész ország liberális közvéleményének egyöntetű felzudulásával szemben is; nem-e igazoltak azok a kértelyek, melyek a mostani kormányzat szabadelvűsége ellenében egyre erősebben tért hódítanak s nem-e igazolt mindazoknak, kik a

Éva sirja.

Irta: Jeanne Marni.

A sivatagban, nem messze Dzseddától, a Mekkában vivő uton egy elhagyott, nyomorúságos kis mecset áll . . .

Ajtaja előtt egy szürkeszakállas vén beduin örökdió, rangjára nézve serif, mint a hogy zöld turbánja mutatja.

Két nappal ezelőtt egy idegen utas, egy n'szári (nazarénus) jelentkezett nála azzal, hogy meg akarja tekinteni Éva sirját, a mely a mecsetben van.

De jóllehet, tiszta arabus nyelven fejezte ki azt az óhaját, hogy látni szeretné a sirt, noha tisztelettudóan levetette cipőjét, hogy bemehessen a mecsetbe, a serif megtiltotta neki a belépést. Ezekkel az egyszerű szavakkal: „Eredj innen, kutya!”

A n'szári nem szállt szembe véle; ő fiatal és izmos volt, a serif élemedett ember és gyöngye; mosolyogva mondta: „Jól van! Visszajövök én még!”

És im vissza is jött, ezuttal egy férfinak a kíséretében, a kit a kádi adott melléje annak jeléül, hogy megengedi neki a sir megtekintését.

A serif (meglepődés nélkül): Megkaptad az engedelmet?

A n'szári (szerényen diadalmaskodva): A mint látod.

A serif: Mit mondtál a kádinak?

A n'szári: Azt mondtam, hogy Éva az anyám; hogy keresztény vagyok és imádkozni akarok az anyám sirján. Csak nem akard megakadályozni, hogy a gyermek az anyja sirján imádkozzék? Ugy-e nem?

A serif: És ennyi elég volt?
 A n'szári (nyugodtan): Ezt mondtam még; „Ha megtiltod, hogy az anyám sirján imádkozzam, akkor értesitem majd a n'szárik fejeit, a kik azután lebontatják majd e mecsetet, a melyben jogtalanul rejtegeted és őrzöd annak a sirját, a ki mindnyájunknak anyja.”

A serif (fatalistán): Lépi be! A szavaid erősek és simulékonyok, mint a párduc.

(A n'szári a serif nyomán belép a mecsetbe. Egy domboru hátú, hosszukás, ódon kékes-zöld selyemszövettel letakart koporsó előtt letérdel.)

A n'szári (halkan mormogja): Óh mindenségnek édesanyja, megszámlálhatatlan fiaidnak egyike alázatosan üdvözöl!

(Feláll.)

A serif: Ennyi az egész?
 A n'szári: Tessék?

A serif: Ennyi az egész mondanivalód az édesanyád számára?

A n'szári: Ennyi.
 A serif: És ezért a kurta imádságért törted magadat olyan nagyon?

A n'szári: Ezért.
 (A serif merőn és szigorúan nézi.)

A serif: Legalább ismered a történetét annak, a ki ebben a sirban nyugszik?

A n'szári: Ugy hiszem, ismerem, hisz a bibliában olvastam.

A serif: Az ott nem az igazi története.

A n'szári: Hát?

A serif (kenetesen): Az igazit csak Alláh fia ismerik.

A n'szári: Nem mesélnéd el nekem?

A serif: Méltó vagy-e rá, hogy meghalljad?

A n'szári (tulzott keletieskedéssel): Taníts meg rá! Szavad olyan lesz, mint az üde forrás a meddő fövényen!

(A serif, a kinek hizelegnek ezek a szavak és a ki szemlátomást szeretne tudni a legendáján, a koporsó mellé áll; az utas szemét az ócska kékeszöld selyemre függesztve, a mely Éva koporsóját betakarja, figyelő állásba helyezkedik.)

A serif: A világ kezdetén az Isten, angyalaitól körülvéve, a mennyben sétált; a lába alatt, a feje fölött, a balján és jobbán tűzmadarakhoz hasonló csillagok fénylettek. Az angyaloknak legügyesebbikét, legerősebbjét, legszebbjét Eblisznek hívták. Valamennyi közül őt szerette legjobban az Isten. Meg akarta hát ajándékozni.

— Eredj le, nézz körül a földön — parancsolta — aztán mond meg majd, mit gondolsz róla.

mostani kormánynak legodaadóbb és leglelkesebb hívei, az a leghőbb óhajta, hogy ezek a kételyek végre alaposan eloszlattassanak.

A kultusztárca költségvetése azonban még nem ment át a képviselőház retortáján s ez a költségvetés megvitatása volna a legjobb alkalom arra, hogy, hogy a nemzeti munkapárt végre lerázza magáról azt az odiumot, mintha nem volna letéteményese azon politikának, melyet Deák Ferenc megalapozott s amelyet a régi szabadelpárt folytatott, mely politika felszabadította az emberi elmét minden vallási kényszer alól, mely megadta minden állampolgárnak ama jogát, hogy lelkeikben a saját elhatározása szerint üdvözüljön, mely a házassági törvények megalkotása által megszüntetett ezernyi különbséget állampolgár és állampolgár között.

A nemzeti munkapártnak önmaga iránti kötelessége végre a saját szabadelviségének kérdését tisztázni s ha e kérdésben el lesz osztatva minden kétely, ekkor lesz csak ennek a pártnak uralma sziklaszilárd alapokra fektetve, mert vele lesz az egész ország, az egész modern Magyarország.

Budapest ostroma.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén általánosságban megszavazta a belügyi tárca költségvetését. A részletekhez elsőnek Szmracsányi György néppárti képviselő szólott, aki heves ostromot intézett a főváros adminisztrációja ellen. Antiszemita izü kifakadásának az volt a veleje, hogy a fővárosnál lopnak és csalnak. A néppárti fiatal honatyáombát azonban Márkus József volt főpolgármester, majd Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök ártalmatlanokká tették, mert a legkisebb kárt is okozták volna. Részletes tudósításunk itt következik:

A belügyi tárca megszavazzák.

Beöthy Pál alelnök fél tizenegy óraker megnyitja az ülést.

Az elnöki előterjesztések után elnök jelenti, hogy a belügyi tárca általános vitája befejeztetett és a Kovácsi Kálmán és Vajda Sándor, valamint Mihályi Tivadar által benyújtott határozati javaslatokra nézve a szavazást elrendeli. A többség egyik javaslatot sem fogadta el.

Eblisz lement, hogy megnézzze a földet, mindent megvizsgált, azután visszament.

— Nos — kérdezte az Isten — mi a véleményed róla?

— Van rajta árnyék és van rajta víz — felelte Eblisz. — Nekem tetszik a föld.

— Neked adom, legyen a tied. Mostantól fogva te vagy a földnek királva!

És elmúlt száz esztendő . . . Száz esztendő múltán az Isten, a kit meglepett az, hogy Eblisz már nem járul eléje minden reggel, hogy szeretettel üdvözölje, mint ahogy szokta hajdan, így szólt Gábor angyalhoz: „Szaladi, keresd meg Ebliszt!”

Eblisz azonban azt felelte Gábornak, a mikor átadta neki az Isten parancsát: „Nem én! Nem megyek! Ő a menny királva, én a föld királva vagyok. Ha látni kíván, ám jöjjön ő!”

A n'szári (magában): Gőgös ördög!

A serif: Az Isten megharagudott és ezt mondta: „Áh! hát így vagyunk? No ha így van a dolog, akkor visszaveszem tőle a földet és hogy ilyesmi többé meg ne történhessék, halandó embert fogok alkotni! „Alig mondta ki, már lehullajtotta az Isten a paradicsomkert egy fája alá Ádámot, az első embert.

És megint elmúlt száz esztendő . . .

Száz esztendő múltán az Isten ezt gondolta magában: „Nagyon unatkozhatik egymagában, a fája alatt az én halandóm; adjunk melléje társat“. Azzai lehullajtotta a paradicsomkertbe Évát, az első nőt . . . azt, a ki itt alszik . . .

Ezután rátért a Ház a javaslat részletes tárgyalására.

A főváros ellen.

Szmracsányi György a törvényhatóságok és községek tételénél szólal fel s ennek kapcsán megemlíti, hogy a vármegyék közigazgatásának államosítását a leghatározottabban ellenzi. Budapest székesfőváros hazafias gondolkodásáról szólva megemlíti, hogy e város polgársága mindig ott volt — ha a nemzet alkotmánya veszélyben forgott, a legelső között, aki felemeli tiltakozó szavát a hatalom zsarnokságai ellen. Példákkal bizonyítja, hogy például negyvennyolcban is idegen hangzású nevi egyének, mint például Rottenbiller főpolgármester volt az első, aki a nép követeléseit pártolólá terjesztette város tanácsa elé és a főváros akkori tanácsa szintén magáévá tette a nemzet, a nép követeléseit, tehát a hatalom ellen foglalt állást. Az újabb időben azonban észlelhetők bizonyos áramlatok, amelyek a főváros hazafias gondolkodását megmértelyezni óhajtják s akik egyben Isten és vallástagadók is, és ilyen egyesületek az egyetem tálai között is szedik áldozataikat. Ilyen a Galilei kör is, amely kör tagjainak a létszáma sokkal több, mint a hazafias és vallásos erést ápoló és fejlesztő egyesületek együtvéve. Rátér ezután a főváros törvényhatósága bizottsági tagjainak a választására és kijelenti, hogy fővárosi bizottsági tag csak az lehet, akit az Erzsébet- és Teréz-város korifeusai jónak találják megválasztatni. — Kijelenti továbbá, hogy a bizottsági tagok választásai alkalmával oly egyének is élnek szavazati joggal, akiknek választói joguk egyáltalában nincs. — Megemlékezik ezután a főváros szénkérdéseiről s megemlíti, hogy a nagy és kis szénkereskedők összeraktak százötvenezer koronát s megvesztettek ezel néhány fővárosi bizottsági tagot és ezen tagoknak a fővárosi törvényhatósági ülésein való felszólalásai fosztották meg a főváros szegényebb népét attól, hogy olcsó szenet kapjanak. Foglalkozik ezután a főváros tisztviselőinek a fizetésével s megemlíti, hogy a főváros vezető tisztviselői olyan magas fizetésben részesülnek, amely egy csoport sincs arányban az állam többi előkelő pozíciót betöltő hivatalnokainak a fizetésével.

A szünet után

Szmracsányi György folytatja beszédét. Kifogásolja, hogy a városi villamos vasut részvényeit a főváros a börzei árnál drágábban vette át. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a bleügyminiszter utasítás-

csomkertbe Évát, az első nőt . . . azt, a ki itt alszik . . .

(A serif sovány mutatoujjával rábök a koporsó terítőjére.)

A serif: Jó messzire hullajtotta le Ádám-tól . . .

A n'szári: Miért nem a közelében?

A serif: Mert az Isten, a ki a jövendőnek emlékezete, előre tudta, hogy az asszony, a nagy furfangos, az ő segítsége nélkül is könnyen eltalál Ádámhoz. A fa alatt azonban, a hol az első férfi élt, az órák olyan nehezeknek tetszettek neki, mint a kő és olyan hosszúnak, mint a Szahara! Odább ment azért egy kicsit Ádám-tól, virágot szedett, gyümölcsöt evett, eljászadozott valamennyi állattal, elfutkosott a gorillákkal, uszált a halakkal.

És megint elmúlt száz esztendő . . .

És Eblisz megtudta, hogy az Isten, a ki neki ajándékozta volt, visszavette tőle a földet, hogy egy halandónak adja. Ingerülten kiáltott fel Eblisz: „Igazságtalanság történt! Megbuzsulom magamat!“ Azzal sietett a paradicsomkertbe, hogy megnézzze, milyen is az első ember.

A mikor meglátta, elkialtotta magát: „Óh, be csunya! Ezt meg kell ölni!“ De egy kissé odább megpillantotta Évát, az első nőt, a mint rózsafüzért font, a melyet azután a hájára tett. „Ez már csinos! — gondolta magában az angyal — ezt nem kell megölni.“

Előszólitotta a kigyót, megülte ló-módra, a szájába aranyalmát dugott és miközben a

sék a főváros adminisztrációjának újászervezéséről törvényjavaslatot nyújtson be.

Válasz a vádakra.

Márkus József polemizál Szmracsányival s azt mondja, hogy Budapest legnagyobb részt a maga erejéből fejlődött az ország méltó központjává. A legnagyobb gondot és költséget a közoktatásra, ezzel a magyarság fejlesztésére, tehát a kultura emelésére fordította. Igaz, hogy a főváros képviselőtestülete nem képviseli már a polgárság egyetemét, de választási visszaélések, csalások nem fordulnak elő. A tisztviselői fizetések magassága elsősorban arra vezethető vissza, hogy a megélhetés itt a legnehezebb. Szmracsányi határozati javaslatát elfogadja.

Heltai Ferenc személyes kérdésben szólal fel. Kijelenti, hogy soha egyetlen lépést sem tett, hogy a gázgyár vezérigazgatója legyen.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök megjegyzi, hogy a városi üzenek városítása mindenütt a világon nagy sikerrel folyik, mert ez kitünő üzlet. A gázgyárnál és a villamos vasutnál is ez volt a tendencia. Lehet, hogy ebben a börzének volt szerepe, de amidőn szóló meggyőződött róla, hogy a részvények ára megfelel a mai jövedelmezőségnek, jóváhagyta a vételt. — Szmracsányi határozati javaslatát szívesen elfogadja ugyan, de szeretné, ha azt le is lehetne tárgyalni.

Az ülés ezzel délután két óraker véget ért.

A városi adókiivetők fizetése.

Ujabb kérvény a törvényhatósághoz.

A bleügyminiszter legutóbbi leirata — mint ismeretes — azzalamódosítással hagyta jóvá a törvényhatósági közgyűlésnek a városi tisztviselők és alkalmazottak fizetésrendezése tárgyában hozott határozatát, hogy az adókiivetők a X. fizetési osztály helyett a XI. fizetési osztályba sorozandók. A város adókiivetői sérelmesnek tartják ezt a rendelkezést és a városi közgyűléshez benyújtott memorandumukban azt kéri, hogy a közgyűlés tartsa fenn korábbi határozatát.

E kérelmüket az adókiivetők terjedelmes és beható indokolással kísérik. A többek közt kiemelik, hogy a kormány az állami tisztviselőkével egyenlővé óhajta tenni a városi tisztviselők fizetését, azonban távolról sem részesíti az utóbbiakat azokban az előnyök-

kigyó egész hosszában felegyenesedett Éva előtt, mint egy ágaskodó büszke paripa, ezt mondotta Eblisz: „Szép vagy, Éva! Nem azért teremtettek, hogy halandóval éli együtt. Csak Istenhez vagy te méltó. Én isten vagyok. Eblisz vagyok, a föld királva. Gyere velem!“

Éva csak annyi ideig habozott, a mennyi alatt az érett jázminvirág leválik gallyáról, azután felkapott a kigyóra és két fehér karját mint a nyakláncot Éblisz köré öltve eltűnt vele. A frigyükből született Kain.

És megint elmúlt száz esztendő . . . A paradicsomkerttől távol, eszébe jutott Évának Ádám.

— Vajjon mit mivel? Keress-e engem? Haragos-e? . . . Könnyet ont-e értem? . . . — kérdezgette magától.

Eblisz kitalálta gondolatait. — Vissza kívánsz térni a paradicsomba — mondta — belefáradtál abba, hogy a föld királnéja légy, hogy halhatatlan légy! Eredj hát vissza az „emberhez“, a csuf halandóhoz, ha megbántad, hogy elhagytad én értem. Eredj, szabad vagy!

A n'szári: Eblisz tán, hiába volt isten, egy kicsit jóllakott már Évával és örült neki, hogy megint legényül élhet?

A serif: Meglehet. Akárhogy is, megengette, hogy Éva visszamenjen a paradicsomkertbe. Éva nem vesztegette az idejét . . .

A n'szári: Még csak ötven esztendőtt se szánt reá?

A serif: Annyit sem. Idővesztegetés nélkül

ben, mint az államiakat s ennek bizonyítása végett a következőkre mutatnak rá:

A kir. adóhivatali tisztakat a törvény a XI. fizetési osztályba sorozza, de kimondja, hogy annyi évi eltöltött szolgálati idő után a X., IX., sőt a VIII. osztályba mint adófőtiszt lép elő. A számszaki tisztviselőknél ez még szembetűnőbb, mert ott a hasonlóképesítéssel bíró számtiszt előlép a VII-ik, sőt a VI-ik fizetési osztályba. A minősítésre nézve nagyobb előképzettséggel bíró adóketőket, mert mint köztudomásu, ezen állás előfeltelege középiskolai végzettség és községi jegyzői oklevél, illetve jegyzői képesítés, mely a középiskolai és akadémiai képesítés között áll, a XI-ik fizetési osztályba kívánja sorozni a miniszteri leirat az automatikus, sőt egyáltalán az előlépésnek kizárásával, azon indokolással, hogy a város szorgalmas tisztviselőjét választás útján ugys magasabb osztályba sorozhatja.

Nem tudjuk mi a véleménye a miniszteri leiratnak a választás esélyeiről, de mondhatjuk, hogy az előlépés ezek után számunkra teljesen ki van zárva, mert nem tudjuk, hogy az a speciel képesítés, jegyzői oklevéllel bíró adókető, mily magasabb fizetési osztályba sorozott állásba lenne megválasztható? Városi aljegyző nem lehet, rendőrfogalmazó nem lehet, leltáros nem lehet, közgyám nem lehet, irodatiszt nem lehet; mert daczára, hogy ez a kisebb képesítéssel a X-ik fizetési osztályba van sorozva és előléphet a IX-ik fizetési osztályba is, az adókető a nagyobb képesítéssel másoláshoz nem érhet és végre rendőrkapitány, tanácsnok épenséggel nem lehet. Nem lehet adópenztárnok és ellenőr, mert ahhoz államszámvitelani vizsga kell, de kell óvadék és pedig fizetésének kétszerese, így arra is csak vagyonos tisztviselő pályázhat. Hát akkor hogy léphet elő? Léphet a X-ik fizetési osztályba, mint illeték- és birtoknyilvántó, tehát 6 tisztviselő közül előlép kettő, nem számítva a választás esélyeit. És épen ezért igazságtalan is, — mert vagy előlép mind a hat vagy egyik sem.

Indokolatlan a miniszteri leirat osztályba sorozása azért is, mert olyan tisztviselőket soroz egy és ugyanazon fizetési osztályba, — az előre lépés kizárásával — kiknek minősítése, felelősségteljes munkaköre hasonlíthatatlanul nagyobb. A községi jegyzői oklevéllel bíró adóketőket egy és ugyanazon fizetési osztályba sorozza a semmi képesítést, csak írni-olvasni tudást igénylő, különben munkakör tekintetében is az adókető gyámsága alá rendelt és annak mun-

sietett vissza Ádámhoz Éva . . . Ádám még mindig a fája alatt állt és nagyon mélabus volt.

A n'szári: Nem csoda.

A serif: „Unatkozol” — kérdezte tőle Éva. — „Unatkozom” — felelte Ádám. „Azért unatkozol, a miért nem tudsz . . . Én, én tudok . . . gyere csak velem, tudom, soha többé nem fogsz unatkozni.

Ádám hallgatott Éva szavára. Együtt éltek és . . .

A n'szári: Megint elmúlt száz esztendő!

A serif (csodálkozik): Honnan tudod?

A n'szári: Kitaláltam. No, és?

A serif: És akkor Ádám bocsánatából, meg Éva megbánásából megszületett Ábel, a szelid Ábel! (Rövid szünet.) Vége a történetnek.

A n'szári: Gyöngéd és változatos színű volt, mint a galamb begye. Egészen elbájolt! Köszönöm.

(Mégegyszer meghajol Éva siria előtt, azután távozik a mecsetből.)

A serif (a küszöbön bucsut intve): Oltalmazzon az Isten!

A n'szári (komolyan): Gyarapítsa meg javaidat és hosszabbítsa meg napjaidat!

(Eltávolodik.)

Az az utas, a kinek ezt a legendát elbeszéltek, francia ember volt, a ki követelte és ki is járta, hogy minden keresztény szabadon meglátogathassa azt a mecsetet, a melyben akkor, a melyben még ma is Éva sirját őrzik.

kájáért jórészt felelős adóvégrehajtói állásokkal; ugyanazon fizetési osztályba sorozza az igazolványos „altiszi képesítéshez”, illetve négy középiskolai végzettséghez kötött irtokai és adópenztári tiszt állásokkal; a XI. fizetési osztályba sorozza még a segédadóketőket, kik pedig az adóketőknek hivatali alárendeltjei, sőt magasabb, X. fizetési osztályba sorozza az ugyancsak IV. középiskolai végzettséghez kötött, jóval kisebb vagy épen semmi felelősséggel nem járó irodatiszt, továbbá kórházi biztosi, szállásbiztosi, katonai nyilvántartói állásokat. Ugyancsak a X. fizetési osztályba kívánja sorozni a miniszteri leirat a képesítésre, munkakörre, anyagi felelősségre nézve sokkal kisebb szegényházi gondnokot, kinek fizetését, a törvényhatósági közgyűlés 1911. évi május hó 19-én 130—4762. kgy. számú alatt hozott határozatában foglalt indokoknál fogva, az, adóketők fizetésével egyezően állapította meg. A X. fizetési osztályba sorozza a miniszter ur a szabályrendeletben megkövetelt képesítés és munkakör helyes mérlegelésével az illeték- és birtoknyilvántartót, akitől a szabályrendelet tudvalevőleg középiskolai képzettséget kíván.

Végül arra a körülményre figyelmeztet a memorandum, hogy az adóketői állásnak művelt, szakképzett tisztviselőkké való betöltése elsősorban a város érdekében való, mert az adóketők munkájának minden tollvonása zsebbevágó, 40,000 adófizető zsebébe vág; ha ez a tollvonás nem helyes, nem szakképzett kéztől ered, nagyon sok bonyodalomra ad okot, mint sajnos, a multakban tapasztalhattuk is.

A mindenképen pártolásra érdemes kérvény mellett ma már állást is foglalt a jogügyi bizottság több tabja s azzal legközelebb érdemben is foglalkozik a bizottság.

A Degenfeld-téri dráma az esküdtsek előtt.

Öt havi fogház a merénylő szerelmesnek.

Szeptember 15-diki számunkban részletesen hírt adtunk arról a szerelmi drámáról, mely szeptember 14-én *Borbély Elek* géplakatos s ifj. *Bacsó Jánosné* kifőzőnő között lejátszódott.

Borbély reggel 7 órakor megleste Bacsónét, mikor az cselédjével a főzőhelyre ment és a Degenfeld-téri kávé sátrak között a negyedik sor 25. számú sátorban háromszor rálőtt az asszonyra. Mind a három golyó talált, de csak a mellen kapott sérülés volt súlyos, úgy hogy Bacsóné már tíz nap mulva odahagyhatta a kórházat s háromhet alatt fel is gyógyult.

Borbély körülbelül öt év előtt ismerte meg Bacsónét. Nőül is akarta venni, de nem ment hozzá. Ebből kifolyólag megharagudtak egymásra s ez a harag egész folvó évi május hó 6-ig tartott közöttük, mikor egyik rokonuk, Kádár Sándor temetésén összetalálkoztak és kibékültek. Szerelmük újra felébredt s ez a szerelem Bacsó János családi boldogságát feldulta. Bacsóné férjével összeveszett, tőle elköltözött, sőt még válópert is indított ellene. Később azonban belátta, hogy Borbélyal való viszonya jóra nem veze, férjével kibékült és visszament hozzá lakni. Bacsóné ezen tette annyira felingerelte Borbélyt, hogy a mikor Bacsóné feljött a piacra, illetve a sátorba, a Rákóczi-utcán elébe került, kérdőre vonta, balváltás után háromszor rálőtt: kezét, balváltát és mellét találta. Aztán önként jelentkezett a rendőrségen, homnan átkísérték az ügyészségre és letartóztatásba helyezték.

A debreceni kir. törvényszék, mint esküdtbíró *Tóth Aurél* dr. kir. törvényszéki bíró elnöklété alatt ma vette tárgyalás alá az ügyet. A főtárgyalásról szóló tudósításunk következő:

A szokásos formalitások elvégzése után *Borbély Elek* vádlottat hallgatja ki a törvényszék:

Előadja, hogy öt év óta ismeri Bacsónét, akihez leánykorában gyengédebb szálak fűzték. Később elhidegültek egymástól, Bacsóné

asszony lett s ez évi május hóig nem érintkeztek egymással. Ekkor sógorának temetésén újra találkoztak, és felújították a régi jóviszonyt. Később benső barátság támadt közöttük, melyből folyólag az asszony el is akart válni urától, akitől elköltözött. Viszonya volt az asszonnyal, kivél némileg is érintkezett. Annál inkább meglepte, hogy ezek után az asszony szavát megmástitotta és visszatért férjéhez. E fölötti elkeseredésében vonta kérdőre azt s mikor látta, hogy szavai sem bíriák más elhatározásra önkívületi állapotban használta fegyverét.

Ezzel szemben az asszony tagadta, hogy viszonya lett volna Borbélyal. Mint rokon érintkezett vele és apróbb kölcsönökkel segítette. Még a nyár folyamán 36 koronát kölcsönzött neki, melyet azonban nem adott vissza. Most is újabb kölcsönt kért tőle, ám mivel a másikat sem adta meg, ezt tőle megtagadta.

Igaz, hogy gyakrankozta válion el férjétől, de ő ezt mindannyiszor megtagadta, — mert az urát ifj. *Bacsó Jánost* szereti.

Mikor távol volt a háztól, beteg volt és ezért szülei házához Bőszörménybe ment szüleihez, honnan gyógyulása után férjéhez jött vissza.

Több tanu vallott *Borbély Elek* javára, a kit az esküdtek verdiktje alapján a kir. törvényszék súlyos testi sértés vétsége miatt öt havi fogházbüntetéssel súlytott. Két hónapot, melyet vizsgálati fogságban töltött el, büntetésébe betudnak.

Az ítéletben úgy a vádlott, mint a kir. ügyész megnyugodtak és így az jogerős lett.

Sörgyár Debrecenben.

A pincérek borraalóját megadóztatják

Aki a szociális mozgalmakat figyelemmel kíséri, szomoruan tapasztalja, hogy minden esztendő — buzogjon áldástól a föld és annak minden termése — újabb és újabb terhekké lép meg bennünket fogyasztókat. Nem elég, hogy fogyasztási adókban fizetjük el keresetünk egytizedrészét, hogy a sótól a dohányig minden fűszerszámunk monopolizálva lesz, most már a sörből sem ihatunk eleget. A sörgyárosok ugyanis megüzenték, hogy tekintettel a nagy drágaságra, mely országszerte tapasztalható, ők is haladni akarnak a korral és *felemelik* árát a sörnek. Ha tehát a jövőben szomjunkat kőbányai, vagy pilseni-sörrel óhajtjuk eloltani, a megszokott áron felül kell majd leszámolnunk a fizető pincérral.

Természetes, hogy ez az üzenet elsősorban is a kávéosok és vendéglősök kezéhez jutott, akik a maguk érdekének védelmére kimondották, hogy tiltakoznak az italok megdrágulása iránt, melyek a már sivár viszonyok között már amugy is a maximumot érték el. A budapesti vendéglősök voltak az elsők, akik tiltakozó szavukat felemelték s már a *debreceni vendéglősök és kávéosok ipartársulata is csatlakozott hozzájuk*. Mai ülésükön kimondták, hogy inkább sörgyárat létesítenek, sem hogy ezt az újabb terhet a vendégeikre zúdítsák.

De foglalkozott a tegnapi ülés egy másik fontos kérdéssel is, mely ha kérdés megoldást nem nyer, nemcsak a sör lesz drágább, de a *borraaló is* feljebb száll. Arról van ugyanis szó, hogy nemcsak a fizetést és az ellátást, de a borraalókat is megfogják adóztatni. Ma ugyan még ez ellen is tiltakozik a vendéglősök és kávéosok ipartestülete, de ha a holnap ntm hoz eredményt állásfoglalásuknak, bizony csak nekünk fogyasztóknak gyűlik meg vele a bajunk, mert nemcsak borraalót, de az adót is oda kell hintenünk a szegény pincér tálcájára. Mert ezt úgy kívánja a *humanizmus*, a

melynek semmiféle intézmény sem tud ellentá-
llani, ha arról van szó, hogy belenyuljon a
— zsebünkbe.

Igazán elérkezett az ideje, hogy a pincé-
rek helyzete rendeztessék, a vendégek hely-
zetével együtt!

A város nagy ügyei.

Vita a főjegyzői állás körül. — A szervezeti
szabályok. — Hortobágy hasznosítás.

A jog és pénzügyi bizottság mai ülésé-
nek tárgysorozatán csak két tárgy szerepelt,
de e két tárgy a legfontosabb ügyek közül
való volt. Az egyik a szervezeti szabályren-
delet, a másik a Hortobágy hasznosítása. A
szervezeti szabályrendeletbe kapcsolódott az-
után bele egy igen érdekes felszólalás, amely
arra vonatkozott, hogy Vecsey Imre főjegyző
már egy évet meghaladó idő óta szabadságon
van, ami a közigazgatás szervezetének kárára
van. A felszólalás már a főszovaló személyé-
nél fogva is ment volt minden személyes él-
től s tisztán a közigazgatás érdekében történt,
mert a hosszú távolléte egy főtisztviselőnek
azt eredményezi, hogy a többi tisztviselőt sok
munkával terheli, amit ez esetben különösen
Körner Adolf tb. főjegyző érez meg, akinek
megfeszített erővel kell a helyettesítéssel reá
szakadt igen sok munkát elvégezni.

Ugyancsak érdekes felszólalás történt a
szervezeti szabályrendeletnél is. A Hortobágy
hasznosításánál nem egy részről az a meg-
döbbenő felfogás nyert kifejezést, hogy a
Kubik-féle javaslat tárgyalását fuggesszék
fel, amivel a Hortobágy hasznosításának kér-
dése megint eltolódnék hosszú időkre.

Az ülésről, amelyet délután három óra-
kor nyitott meg Vargha Elemér dr. tanácsnok,
a következő részletes tudósítás számol be:

Az üres főjegyzői állás.

Tóth Emil dr. jegyző olvasta fel a bel-
ügyminiszternek a szervezeti szabályrende-
letre vonatkozó leiratát, amelyben megjegy-
zések tett a szervezeti szabályrendeletnek a fi-
zetési osztályokra vonatkozó részére kifogá-
sokat tett s amelyet leérkezésekor egész ter-
jedelmében ismertettünk.

A miniszteri leirat tárgyalása előtt Márk
Endre udvari tanácsos szólalt fel. Kijelenti,
hogy főszovalásra az készíti, ami minden
polgárnak kívánsága, hogy a közigazgatás-
ban minden rendben legyen. Hónapok, sőt
évek óta üresedésben van a főjegyzői állás,
amely egyik legfontosabb szerve a közigazga-
tásnak. Kéri, hogy ez az állapot nem tartható
fenn s tegyen a tanács intézkedést, hogy vagy
álljon hivatalába haladéktalanul az illető tiszt-
viselő s dolgozzék szakadatlanul, ne úgy, hogy
nehány hétig itt van és azután újra szabad-
ságra megy, vagy pedig más uton gondos-
kodják ez állás betöltéséről.

Fejér Ferenc dr. az állapotot szintén tart-
hatatlannak véli, de a főjegyző törvényes uton
biztosított jogával él, ő látta is, tudja is, hogy
beteg és így semmi mást tenni nem lehet, mint
köszönetet mondani azoknak, kik helyettesítik.

János Zoltán is helyteleníti ez állapotot.
De a főjegyző megszakítás nélkül nem volt tá-
vol és így törvényesütlenség az ő esetében
nincsen. Indítványozza; a polgármester és a
tanács intézzék el az ügyet a köz és a magán-
érdekek sérelme nélkül.

Kovács József polgármester főszovalása
után, amely szerint a tanács formaszorúen
járt mindig el s a főjegyző 1910. augusztus
óta van távol, a bizottság János Zoltán in-
dítványát fogadta el.

A fizetési osztályok.

Ugyancsak Tóth Emil dr. ismertette még
a számvevőségi tisztviselők kérését, a főszám-
vevő helyettes állás szervezése, Steiner Ja-
káb állatorvosnak, a fertőtlenítőnek és az
adókvivetőknél kérését, amelyet lapunk más
helyén ismertettünk.

Márk Endre kéri a bizottságot, ne tár-
gyalja most érdemileg az ügyet. A tisztviselők
ugyis megkapnak mindent, veszteség őket nem
éri. A miniszter ugyanis különböző pótlékokat
akar ismét létesíteni, a város pedig véglege-
sen rendezett állapotokat akar teremteni. A
város eddig földadta álláspontját, hogy autono-
miája alapján úgy rendezi a fizetéseket, amint
akarja és tudja, mert azt mondták a miniszter
majd tekintettel lesz a dologra. De nem így
lett. Felülről apró kegyelmet gyakoroltak a
várossal, pedig arra nincs rászorulva. Kéri,
vegyék le az ügyet a napirendről, nyomassák
ki a leiratot, kérvényeket s az iratokat s osz-
szák ki a közgyűlés tagjai között. Ha ezt nem
fogadja el a bizottság, kijelenti, a leiratot nem
fogadja el. Mert a város tisztviselőinek annyi
fizetést ad, amennyit akar. Ha meg lesz az ál-
lamosítás, adjon az állam amennyit akar, de
amíg a város a gazda, addig a közgyűlés ad
annyt, amennyit akar. Az állam a segélyllyel
sem ad ajándékot, mert hiszen kimutatható,
hogy a város 480.000 korona évi kiadással
teljesíti az átruházott állami feladatokat.

János Zoltán hozzájárul az indítványhoz,
bár azt hiszi, hogy a 62000. számú leirat sze-
rint is meglehetősen oldani a kérdést személyi
pótlékokkal. Ő sem deferál a miniszternek,
fontosnak tartja az autonóm jog megoldását.
Foglalkozik a beadott kérvényekkel ame-
lyekre azt mondja, hogy azok méltánvos dol-
gokat kérnek s így azokat teljesíteni kell.

A bizottság ezután elfogadta Márk Endre
indítványát s így az ügyet levették a napi-
rendről.

A Hortobágy hasznosítása.

A bizottság elé most került a Hortobágy
hasznosító bizottság jegyzőkönyve.

Márk Endre javasolja, hogy egy újabb
ülést tárgyalják, amelyre a gazdasági bizott-
ságot is meghívják. Kertész János és Fejér Fe-
renc dr. mellett szóltak, hogy eítsék el most
Kubik Gyula tervét s csak a 3000 holdas ál-
lami kísérletre kössék meg a szerződést. E-
zel szemben azonban a bizottság János Zoltán
főszovalása után elfogadta változatlanul az
előadói javaslatot, amely szerint a 3000 hold-
das öntözésre a szerződés megkötését, a Ku-
bik-féle javaslatra pedig a további tárgyalás
elrendelését javasolják.

Az ülés délután öt órakor ért véget.

Színház és művészet.

A színház műsora:

KEDD: A kis gróf, operett. (A. bérlet.)
SZERDA: A kis gróf, operett. (B. bérlet.)
CSÜTÖRTÖK: Az élő halott, színmű. Bemutató előadás. (C. bérlet.)
PÉNTEK: Az élő halott, színmű. (A. bérlet.)
SZOMBAT: A pálinka, színmű. Új betanulása. (B. bérlet.)

A kis gróf.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Martos
Ferenc zenéjét szerzette dr. Rényi Aladár. A
debreceni színházban először adták nov. 26-án.

Kedvesen érzelmes és egészségesen vi-
dám szövegre nem nagy igényű, de ötletes s
könnyű melódiaju végtelen ügyesen hangsze-
szerelt muzsika és előttünk a Király-színház ez
idei első újdonsága, melyet a vasárnapi be-
mutatón a mi közönségünk is sok tapssal, há-
lás meleg elismeréssel fogadott. És az elismerés,
a bemutató zajos, őszinte és igaz megérdemelt sikere
eklatáns megnyilatkozása a debreceni közönség
hangulatának: nincs ennél jobb, hálásabb publikum,
csak oly kifogástalan, sikerült előadásokat lássunk,
mint a vasárnapi volt. Így visszatér a régi színház-
bajárási kedv és szép perspektívák nyílnak a nagy-
multu debreceni színház jövőjére.

A Kis Gróf librettója egyszerű mese, de
a maga egyszerűségében kedves, szinte poé-

tikus, ügyes alkotás. Miss Dorothynek millio-
mos amerikai özvegynek csak úgy kell a gróf
Agárdy Guidó ezredes fia, a Kis gróf, ha már
nem egészen járatlan a szerelem iskolájában.
Az apa, kinek szüksége van a miss millióira,
a szerelem mesteriségét kitanulni elküldi a fiát
Rózsihoz, egy vándorszínház primadonnájá-
hoz. Rózsi és Laci, a Kis gróf, olyannyira egy-
máshoz szoktak, hogy az előre kikötött hat-
hónapos tanulási idő lejártával ott hagyják
Sorrentót, ahová küldötték őket és titokban
megesküsznek. Mikor az öreg Agárdy a fiáért
jön, hogy a missnek adja át a Kis grótot, ak-
kor Laci már boldog családapa, Miss Dorothy
pedig akkép oldja meg a gordiusi csomót,
hogy az ezredeshez megy feleségül, aki kül-
önben sem volt előtte soha antipatikus.

Mi sem természetesebb, hogy a vándor-
színháztrupp, Sorrentó, első szerelmi oktató-
sok, mindmegannyi hálás s kiaknázható témák
szövegíróinak és a muzsikuskának egyaránt.
És egyik sem vonul vissza a kínálózó alkal-
mak elől. Martos megrajzolja a ripacs-direk-
tor, a színházi mama, s a Kis gróf professzor-
jának mulatságos alakjait; Rényi Aladár az-
után valóságos vígopera-zenét csinál hozzájuk,
ahol a zenekar invenciózus humora nevetet
meg. S Sorrentó, a tengerpart kékie, a ná-
polyi öböl aranysugaras ege, a szerelmes tur-
békölások, csupa lágyan suhanó, édesen si-
muló szentimentális, mollakkordot, duettek
iratnak a Kis gróf muzsikuskával. A zene hu-
moros része tagadhatatlanul érdekesebb s
újabb, mint a hegedűhurok néhány olvadó el-
lágulása, de még a legbanálisabb ütemektől
sem lehet megtagadnunk azt, hogy kellemesen
és szimpatikusan banálisak.

Sok-sok kellemes estét biztosít a Kis gróf,
mert színészeink mindent elkövettek az érde-
kében. Borbély Lili annyi temperamentumot
vitt finoman kidolgozott, diszkrétan megát-
szott s pompásan énekelt Rózsiájába, hogy csak
gratulálhatunk. Katona Sári eleven indulója
kifőzőn sikerült énekszámát többször megúj-
rázták. Falussy mindenkiben méltó partnere
volt; kellemes baritonja gyönyörűen érvénye-
sült egy egész perces duetben s még a „Ket-
tesben csók között” keringő banálitását is el-
viselhetővé tette. Borbély Lilivel való „Ara-
nyos uram, kicsi madaram” kezdetű csók ket-
tőse, azután „Az éj, a tündökletes éj” kezdetű,
mesésen hangszerelt valcer, melvet szintén
Borbély Lili és Falussy énekeltek, nagyon sok
tapsot kapott. Zilahyné feltűnő gazdag tolett-
jeivel, az annyiszor csodált énekével s diszkrét
játékával aratott osztatlan sikert. Daphnis és
Cloe hájos meséjét énekelte tökéletes művészet
tel. Kassay pompásan játszott. Máthé nagyon
ügyes volt s Csetneki Róth kupléját többször
elénekeltették vele. Ligeti rendkívül mulatsá-
gos karikatúra volt. A többiek is jól illeszked-
tek be a sikerült előadás kereteibe. Márton-
falvy és a zenekar munkájának nagyon nagy
része van a sikerben. A nehéz s mesterileg ki-
dolgozott hangszerelés minden szépsége ki-
fejezésre jutott a fegyelmezett összjátékban.
Lehetetlen meg nem emlékeznünk Gyöngyösy
mesterről, aki Zilahy bőkezűségéből pazar
pompával varázsolta élénk Sorrentót. (bj.)

CASALS PABLO CONCERTJE.

A Zenekedvelők Társaságának hang- versenye.

1. Casals Pablo egészen más viszony-
ban van a hangszerével, mint a vele egyivá-
su művészek közt, pl. Isaye. Neki a muzsi-
kálás nem az elragadtatást, az extázist je-
lenti, ő nem adja oda magát a hangszeré-
nek, uralkodik felette. Valahogy olyanfor-
mán lehetne ezt kifejezni, hogy sok művész
szeretője a hangszerének, Casals pedig —
és még néhányan a legnagyobbak közül, ta-
lán Dohnányi — a nevelője, az apja. Ő fő-
lötte áll a hangszerének, nem sejtő, elmélye-
dő szemmel nézi, hanem világos, nyugodt,

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana

biztos tekintettel. Nála a zene nem melankolikus, romantikus ölelkezés a hangokkal, hanem nagy, fontos életfeladat. A klasszikus művész típusa.

2. Nehogy félreértsenek. Nem hidegség, esténkénti kenyérkereset céljából „üzött” zene ez. De nem a Chopin, Dvorák, Grieg zenéje, hanem a Baché. Nem az ábrándos, az „esthomályban halkán csengő” zene, hanem az, amelyik a templomorgona szavában, a munkadalban, a játékvásban van. — Az a könnyed, vidám, táncoló és éneklő, vasárnap nyugalomban elmélkedő, temetesen borongó zene, amelyből a gavottok, az airek, a hatalmas Bach-alkotások, a Haydn-szonáták és kvartettek születtek. Az örök élet zenéje, amelyet a romantikus sírás oly messzire vitt, amelyet a virtuózkodás elégtelenített és amelyet az operett akar pótolni. A tömegélet, a népelet, az erőteljes élet muzsikusa Bach, és az ő interpretátora, Casals.

3. A közönség, a közönség! Rossz zenéi nevelés, romlott ízlés és még ezer más dolog okozza, hogy nem értik ezeket a tömeg-muzikusokat. A közönség zajosan ünnepelte a művészt, de a zaj jó része a Casals játéka közben folyt le. A művészt magát is idegessé tette a zaj. Jobb szeretnők még azt is, ha az egyes számok után kevesebb volna a taps. A műveszpár pillanatnyi pihenőjét is elveszi ez. Ha már feltétlenül kell a zajos ünneplés, maradjon a végére. Az autogram-ostrom se tulságosan intelligens dolog, olyan bálványimádás-féle.

4. Dienzl Oszkár kísérte a művészt zongorán az ő finom, kiforrott kísérő-stílusában. (P. F.)

Kis gróf. Holnap, kedden este kerül színre harmadszor a Kis gróf című operett, melynek szenzációs sikere volt a vasárnapi bemutatón. A kitűnő, szép muzsikájú és poétikus meséjű operett iránt olyan nagy érdeklődés mutatkozik állandóan, hogy Zilahy igazgató vasárnap estére is a Kis gróf operettet tűzte ki kisbérletben. Régen nem volt magyar operettnek olyan szép értékes és maradandó sikere, mint Rényi e kiváló művének.

Az Élő halott premierje. A heti műsornak második ujdonsága a Tolsztoj világhírű regénye után írt Élő halott lesz, melyből már folynak a próbák Zilahy Gyula igazgató vezetésével. Tolsztoj, a Karenin Annának szerzője az Élő halott című művével az egész világ figyelmét magára vonta és sok próbálgatás után a regény színpadra került általános érdeklődés mellett. Budapesti bemutatója alkalmával sokat foglalkoztak a lapok e kiváló színművel és sikereiről nap-nap mellett adtak hírt. A debreceni bemutatónak egyik vonzó érdekességéül az szolgál, hogy a főszerepet Zilahy Gyula játssza, aki ebben a szerepében értékes és szép alakítást kíván produkálni. Az Élő halottnak csütörtökön lesz a bemutatója.

A pálinka reprize. A színházi évad most van pompázó virágjában. Zilahy igazgató kiváló érzéssel gondoskodik arról, hogy a közönség színházbajáró kedvét fokozza kitűnően összeállított műsorával. Az e heti műsornak kétségkívül nagy szenzációja lesz a szombaton este reprizre kerülő színmű, a Pálinka. Zola Emilnek a „L'assomoir” című világhírű regényéből íródott a Pálinka színmű, mely hatásos drámai erővel a közönség érdeklődését magáévá teszi. A nagyszabású színmű az egész személyzetet foglalkoztatja és sok jó szerepével kiváló alakításokra ad alkalmat. Az érdekesnek ígérkező elő-

adásra jegyek a színházi pénztárnál előre válthatók.

A Bonboniere nagyszerű novemberi műsora még csak három napig látható. Pótolhatatlan élvezetet mulaszt el, aki nem nézi meg a három Emersons világhírű akrobaták uszoda-sketschét. Páratlan élvezetet nyújtanak Les Figinis szalon akrobaták és Ralf Morre komikus jongleur kacagató mutatványai. Csabay Zsófi, e kiváló előadó művésznőnek kupléi is feltűnést keltő hatást érnek el. Előadás után a szórakozni vágyók találkozó helye a Bal-Tabarin, 12—1-ig előadás után tánc reggelig.

Az egyházkerületi főjegyzőválasztás

Kiss Ferenc esperes jelöltsége.

A tiszántuli egyházkerület főjegyzői tisztségének betöltésére megindult választási mozgalom mindjárt a legelső napjaiban egy nagyon fanyar gyümölcsöt termelt. A fővárosi lapok legutóbbi számaiba nagyon homályos forrásból az a hír jutott, hogy az egyházkerület főjegyzői tisztségére **Futó Zoltán** szentesi lelkész az egyedüli jelölt. Nem akarunk behatolni abba a homályba, mely ennek a hírnél forrását körülveszi, csak egyszerűen annak a véleményünknek adunk kifejezést, hogy a választási harcmodor tekintetében nem lehetnek tulságosan képesek azok, akik egy jelölés agyonhallgatásával igyekeznek félrevezetni az ország közönségét.

Mert a fentebb említett lelkésznek — ma már az egész tiszántuli egyházkerület tudja és tulajdonrészt lelkesen hirdeti is — igenis, van ellenjelöltje, még pedig nem kisebb férfiú, mint **Kiss Ferenc** püspökladányi lelkész, az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye esperese, akinek nevé a főjegyzőválasztás során, napról-napra tömörebb és egységesebb táborba gyűjti a tiszántuli kerület egyházait.

Nincs abban semmi meglepő és csodálni való, hogy szinte vágyódva hívja a lelkészek és világiak hatalmas serege **Kiss Ferencet** az egyházkerület főjegyzői tisztségére. Lelkészek és világiak egyaránt tisztában vannak azzal, hogy az a mult, amelyre **Kiss Ferenc** méltó büszkeséggel tekinthet vissza s az a jövő, amely **Kiss Ferenc** nagy munkásságát várja, egyaránt predesztinálják, küldik és hívják jelöltjüket erre a tisztségre.

Ha semmi egyebet sem tekintenek a hívek, mint ezt a nemes, nagy, lelkes küzdelmet, amelyet **Kiss Ferenc** folytatott és folytat a lelkész-árvák érdekében, a Kálvineumért, már elég érdemet fog találni, amely a főjegyzői tisztségre **Kiss Ferencet** érdemessé teszi. Mindenki tudja, hogy mennyit fáradt, mennyit dolgozott **Kiss Ferenc** a Kálvineum nagy eszméjéért. És mindenki érzi is, hogy mit tehet még az a munkásság abban a szép és nagy állásban, amelyre hivatottabb embert ma a tiszántuli református egyházkerület nem találhat.

Az ő hatalmas egyénisége, nagy tudása, ambíciója és végtelen munkabírása sulyt, tekintélyt adnának ennek a szép állásnak, amelyre most elsősorban lelkészársainak szeretete akarja és fogja meghívni. Közszerelésnek példáját látja mindenki, sikeres, intézményekre és emberekre áldásos munkásságát becsülik azok, akik csak ismerik őt, pedig el lehet mondani, hogy nemcsak ebben az egyházkerületben, de ezen túl is, az ország kálvinistái ismerik **Kiss Ferencet**.

Teljesen érthető tehát a lelkes kar, amely olyan lelkesedéssel és szeretettel bontotta ki a **Kiss Ferenc** zászlaját és tömöríti alája a hívek sokadalmát. Az egyházkerület vezetőségére nagy nyereség az ő megválasztása. Előreláthatóan a most meginduló szavazás épen olyan fényes győzelemmel fog végződni **Kiss Ferenc**re és pártjára, mint a nyáron az ő esperességére történt szavazás alkalmával tapasztaltuk.

A kormány az állami tisztviselőkért.

Mennyi lesz a családi pótlék?

Az állami tisztviselők mozgalma, hogy a nehéz megélhetési viszonyok közepette a kormány segítő kezet nyújtson nekik, célt ért. Már néhány nappal ezelőtt, amikor **Lukács László** pénzügyminiszternél megjelent a tisztelgő küldöttségük, tapasztalhatták, hogy a kormány nem akar elzárkózni a méltányos kérésük elől s a legközelebb érezni fogják az állami tisztviselők, hogy a miniszter beszéde, amelyet országos egyesületük küldötteihez intézett, nem üres biztatásul volt szánva, hanem az ő nyomasztó helyzetüket átértő államférfiúnak az ígérete volt.

Mint már korábban jelentettük, a kormány családi pótlékot fog juttatni az állami tisztviselőknek, akik ebben a segítségben gyermekeik számának arányában fognak részesülni. Félhivatatosan megerősítik ma ezt a mi korábbi értesülésünket, amennyiben — mint budapesti tudósítónk táviratozza — a Magyar Távirati Iroda a következőket jelenti:

A kormánynak az a szándéka, hogy az állami tisztviselők családi pótlékát a fizetési osztályokra való tekintet nélkül, tisztán a gyermekek számát véve alapul, egyenlő összegekben állapítsa meg és pedig a következőképen:

Az egy gyermekkel bíró tisztviselők évi 200 korona, a két gyermekkel bírók évi 400 korona, a három vagy több gyermekkel bírók pedig évi 800 korona családi pótlékban részesülnek. Továbbá: az egy gyermekkel bíró összes többi, nem tisztviselők számára menő alkalmazottak évi 100 korona, a két gyermekkel bírók évi 200 korona s a három vagy több gyermekkel bírók évi 300 korona összegű családi pótlékot kapnak.

A családi pótlék kiutalványozásáról szóló pénzügyminiszteri rendelet a legközelebbi napokban jelenik meg. Mint látnivaló, a fentebb említett megoldás éppen a legkisebb javadalmazású tisztviselőknél, valamint az altisztelők és a szolgáltnál még meg is haladja az állami tisztviselők országos egyesülete által említett alkalmazottak részére kért pótléknak az összegét.

KÖZOKTATÁS.

A DEBRECENI MUNKÁSGIMNÁZIUM UJ CIKLUSA.

A debreceni munkásgimnáziumban még a háten megkezdődnek az előadások. A munkaprogramot a tanító tanárok már megállapították s ha kellő számú jelentkező akad, akkor szombaton **Szabó Márton dr.** főiskolai

A legelegánsabb

téli felső kabátok és öltönyök a Báli idényre szalon smoking és frack öltöny külön-külön legességek készülnek

Prelovszky Andrásnál
Debreczen, Kossuth-utoza 4. sz.

tanár közreműködésével kezdetét veszi a tanítás.

A munkásgimnáziumi előadások más e fajta szabadelőadásoktól abban különböznek, hogy nem egy kérdéstről nyújtanak teljes tájékozódást, hanem rendszeres ismereteket nyújtanak egy-egy tárgykörből. A történelmi előadások felölelik az emberiség egész történelmét, a földrajzi oktatása a földgömb teljes tárgyalását s a csillagászati földrajzot is felöleli. Nagy gondot fordítanak a számtan tanítására is a tanárok, hogy az lehetőleg praktikus oldalát tüntesse fel. Ami új a tanfolyamon, az a német nyelv tanítására lesz és pedig az elemektől kezdve. A tanítás már az első pillanattól kezdve németül veszi kezdetét és pedig hogy a munka minél intenzívebb legyen, heti két órában s oly időben, hogy azt minél többen látogathassák.

A következő tantárgyakat fogják tanítani a munkásgimnáziumban: magyar nyelvet — főképp irálytant és a polgári ügyiratokat kis műhelyi könyveléssel; német nyelvet beszélgető módszerrel; számtant, tekintettel a kereskedelmi számtanra, rajzot, földrajzot és történelmet.

A tantárgyak megválasztásában teljes szabadság uralkodik; kiki arra a csoportra iratkozik, amelyik neki tetszik, de aztán köteles arra szorgalmasan járni. Aki pedig az év végén a polgári iskola III. osztályából magánvizsgálatot is akar tenni, annak az összes tantárgyakat kell hallgatnia.

A ki tehát a nevezett tanfolyamokra beiratkozni akar, az a megfelelő okmányaival a hét folyamán jelentkezék Timár-u. 25. sz. a. A tanfolyam fentartásához 2 koronával tartozik hozzájárulni minden hallgató, amely összeget a munkásgimnáziumi könyvtárra fordítjuk. Jelenleg is a Múzeumok Országos bizottságának jóvoltából mintegy 350 kötetből álló könyvtár fog állani a hallgatók számára rendelkezésére.

A Szabad Iskola megnyitása.

Kovács Gábor dr. előadása.

Ma hétfőn nyílt meg a Szabad Iskola ez ideig első féléve. Az ipartestület díszterme zsúfolásig megtelt hallgatósággal, melynek soraiban ott láttuk Debrecen intellektuális életének vezérférfiit, akik mögött számra nézve nem maradt el a megjelent hölgyközönség. A Szabad Iskola kulturprogramjának megértését jelenti ez. A közönség egyre inkább tömegesen keresi fel az előadásokat s amíg régebben az u. n. intelligens közönség csekély érdeklődéssel kísérte az iskola működését, most már számra nézve versenyez azzal a kispolgári osztálylyal, amelynek oktatása céljából eredetileg az intézmény alakult. Magában álló dolog az egész országban, hogy egyesek áldozatkész munkálkodása által ez az iskola teljesen ingyen ad magas nívón álló s mégis népszerű előadásokat, ingyenes művészi hangversenyeket, ingyen tanítja az analfabétákat s most már kis gyermekek számára mesedélutánokat is rendez. Ez mind nem volna lehetséges, ha a közönség a maga erkölcsi támogatásával, az előadások látogatásával nem honorálná azokat a nemes törekvéseket, amelyek az iskola intézőit vezetik. Az ő számukra ez az egyedüli, de bizonyára jól eső jutalom.

Az előadás előtt Kovács Gábor dr. jogtanár, a Szabad Iskola titkára köszöntötte meleg szavakkal a nagyszámú közönséget s kérte annak támogatását az iskola irányában. Majd megtartotta előadását, amely a *szociológiába bevezető sorozat* első előadása volt s mi a szociológia? címet viselt.

Az előadó elsőben is a társadalmi jelenségek okozati összefüggéséről szólt s vázolta a szociológia megalakulásának nehézségeit, amelyek az emberi világ azon vélt különbségeiből származik, hogy az emberek ezt másnak hitték, mint a természet világát. Ezu-

tán áttért a Társadalom fogalma megállapítására s a Herbert Spencer hasonlatát elemezte a társadalom és az egyéni organizmus közti hasonlóság bemutatása kapcsán.

A szociológia tárgyának megállapításában Bouglé nyomán a társas formák mivoltát analizálta, osztályozta azokat és bemutatta azokat a következményeket, amelyekkel a társas alakulatok az emberi cselekvésekre járnak; majd kutatta e társas formák okait. Itt a különböző tényezőknek futólagos felsorolása közben tért ki a történelmi materializmus kérdésére is, amely egyébként még a különböző szociológiai iskolák bemutatása alkalmával külön előadás tárgyát fogja tenni a jövő félévi programban.

A közönség zajos tapsokkal honorálta az előadást.

Ugy látszik, csakugyan helves volt a Szabad Iskola gondolata, hogy a természettudományi előadások mellett most már rendszeres szociológiai előadásokat is tartson: a közönség tudományos szükségletét az új és szinte divatos tudomány után talán ezen a közvetlen módon: előadások útján lehet a legkönnyebben kielégíteni.

Merénylet az olasz főparancsnok ellen.

Előnyomulnak az olaszok.

A legutóbbi táviratok szerint az olaszok győzelmesen nyomulnak előre.

Tegnap öt arab harcoss merényletet követett el az olasz fővezér Caneva tábornok ellen, de a merénylet nem sikerült.

Az újabb eseményekről a következő táviratok számolnak be:

Az olaszok előnyomulnak.

Róma, november 26. A Stefani-ügynökség jelenti Dernából e hó 25-éről: Tegnap két gyalogzászlóalj, egy zászlóalj alpesi vadász, három Mitrailleur, egy üteg hegyi tüzérség és a Napoli csatahajó egy század matróza a várossal szemben lévő fennsíkron felderítő szolgálatot teljesített, kilenc óra felé jelentékeny ellenséges haderő közeledését jelentették és röviddel azután csapataink összeütkezésbe kerültek az ellenséggel. Élénk harc fejlődött ki, mely délután 5 óráig tartott, amikor is a törökök és arabok tért kezdtek veszíteni és visszavonultak. Veszteségtük jelentékenyek voltak. Naplementekor a mi csapataink is, midőn az ellenség eltűnt szemük elől, visszatértek Dernába. A mi résziünkön mintegy 50 ember lett harcképtelen. Kettő meghalt.

Róma, november 27. A Stefani-ügynökség jelenti Tripoliszból tegnapi kelettel. Csapatunk délkeleti frontjának ma reggel megkezdett általános előnyomulása minden ponton nagy sikerrel járt és az ellenségnek megerősített állásából való visszavonulásával végződött. Egész napon át tartott a harc és katonáink a legnagyobb bátorságot, erélyességet és szívósságot tanúsították. Döntő jelentősége van e harcnak, melyben maga Caneva tábornok is részt vett. Hátról-hátra, sánccról-sánccra kellett kiszorítani az ellenséget. A tüzérség, gyalogság, egy bersagleri ezred és miészaki katonaság vettek részt a tegnapi előnyomulásban.

Róma, november 27. A Stefani-ügynökség jelenti Tripoliszból tegnapi kelettel: A 93. gyalogezred által védett sáncok ellen tegnap este intézett támadásban körülbelül 600 arab vett részt az ellenség 40 halottat és mintegy

100 sebesültet hagyott a csatatéren. A nap folyamán észrevehető volt, hogy az arabok Ainzara felé törekszenek, ahol úgy látszik számos tevé érkezett Gharianból készletekkel. Föderítő csapataink több kilométernyire előnyomultak, de ellenséget nem találtak.

Merénylet Caneva ellen.

Páris, november 27. Az Eclairének jelentik Tripoliszból, hogy Caneva tábornok ellen tegnap merényletet követtek el. Épen az előőrsöket inspicálta, amikor egy arab házból öt revolvergolyó süvitett feléje. Nyomban katonák kutatták át a házakat és elfogtak hat arabot, akik a lövéseket tették. Az olaszok kivégezték őket.

Anglia a blokádról.

Konstantinápoly, november 27. Az „Ikdam” jelentése szerint Sir Lowther angol nagykövet tegnap a külügyminisztériumnak kijelentette, hogy a Dardenellák blokádja érintené az angol kereskedelmet és az 1871. évi londoni szerződés szignatarius hatalmait néhez helyzetbe juttatná.

HIREK.

— **Henrik herceg Budapesten.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Henrik porosz herceg, a német császár öccse szombaton este Budapestre érkezett, honnan tegnap délután Nagytapolcsányba utazott vadászni. Szombat este József főherceg és Augustus főhercegnő diszebedet adott, amelyre a kíséretben kívül hivatalosak voltak még Széchenyi Gyula gróf és Brockdorff-Rantzau német főkonzul. Tegnap délelőtt Henrik herceg meglátogatta a főkonzult, majd a Park-klubba hajtatott, hol leadta névjegyét az elnökségnek. — Délben még Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnöknél tett látogatást és délután két órakor József főherceggel és Augustus főhercegnővel Nagytapolcsányba utazott, ahol ma reggel kezdődtek meg a vadászatok.

— **Debrecen város közgyűlése.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága november 30-án, csütörtökön délután 3 órakor tartja a városháza közgyűlési termében rendes közgyűlést, melynek napirendjére tűzött ügyek közül ezek a fontosabbak: Polgármesteri jelentés a f. 1911. évi szeptember és október hónapokról. — Beöthy László ereszítése kereskedelemügyi miniszterrel történt kinevezetéről. Belügyminiszteri leirat a szervezeti szabályzat s a nem nyugdíjképes városi alkalmazottak biztosítására alkotott szabályrendelet jóváhagyása ügyében. — A sorozó-bizottság megalakítása. — Budapest székesfőváros közönségének átirata a sajtószabadság biztosítása tárgyában hozott határozatának hasonló szellemű határozathozatallal és felirattal támogatása iránt. Nagyvárad város közönségének átirata az egyesülési jognak törvényalkotás útján biztosítása tárgyában. A f. évi szeptember 27-én tartott számonkérőszék jegyzőkönyvének bemutatása. — Névszerinti számvázások több telek vásárlásáról és eladásáról. — Tanácsi előterjesztés a házipénztár és az általa kezelt alapok, valamint a gyámpénztár törvényes biztosíték mellett el nem helyezhető felesleg-pénzeinek az 1912. év folyamán gyümölcsözőleg elhelyezése ügyében. Ugyanaz, a Hortobágy-pusztaság hasznosítása tárgyában. — Ugyanaz a szegényházi felügyelők fizetésének rendezése tárgyában. — Ugyanaz, a helyi villamos vasút közlekedésére vonatkozó szabályrendelet tervezet bemutatásáról.

— **Schmidt Ágoston kitüntetése.** A hivatalos lap közli, hogy ő felsége Schmidt Ágoston nyugalmazott vezérigazgatót, aki

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
Palma kaucsuk
:: **ágybetét** ::
Minősége elsőrangú.

negyven éven át volt az Osztrák Magyar Bank debreceni fiókjának váltóbírája, közgazdasági érdemeiért a Ferencz József-renddel tüntette ki.

— **Nanking bombázása.** Londonból táviratozzák: Mint a Reuter-ügynökség tudósítója, aki a Nanking előtt álló táborban van, jelenti, a forradalmárok reggel fél 8 órakor a várostól egy mértföldnyire északra levő erdőből bombáznai kezdték Nankingot. Eddig megerősítetlen hír szerint a császáriaknak már 800 halottjuk volna.

London, november 26. Lung-Csangból jelentik, hogy a Mink császársírok közelében 1500 fölkelő harcba elegyedett 5000 császárrival. A fölkelőknek számszerint sokkal kevesebb serege megverte a császáriakat, a kik közül ezernél többet ölték meg. Két ágyút is zsákmányoltak a császáriaktól. A fölkelők a flottát, mely megadta magát nekik, arra használják föl, hogy azt Peking felé küldik.

— **Hütter Károly dr. siremléke.** Hütter Károly drnak, az élete delén elhunyt, — a mindenki által szeretett és nemes hivatását a legnagyobb odaadással betöltött orvosnak sírkövét vasárnap délután állíttatta fel gyászoló hitvese az elhunyt nagyszámu barátai és tisztelői jelenlétében. Krausz Vilmos főrabbi meleg szavakkal méltatta a korán eltávozott nemes emberbarát érdemeit. — Itt említjük meg, hogy Hütter Károly dr. nevére barátai, — azon vállalatok hozzájárulásával, melyeknek igazgatásában résztvett, — egy 800 koronás alapítványt létesítettek a debreceni zsidó iskola szegény tanulóinak segélyezésére és ezt az alapítványt most adták át Popper Mór drnak, az izr. iskolaszék elnökének.

— **Öngyilkos opera-énekes.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A főváros éjszakai világának egyik tipikus és felette ismert alakja, Halász Ede Dezső operaénekes, öngyilkossá lett. Tegnap este az Ügynök-utca 8. számu házában levő lakásán bezárkózott a szobájába, felnyitotta a gázkályha csapajait és a nyílása elé feküdt. A kandallóból kiömlő mérges gáz megölte. Halász Ede rendszertelen életmódot folytatott, aminek következtében súlyos gégebaja támadt, emiatt lett most öngyilkossá.

— **Szabad Iskola.** Besskó József dr. gazdasági akadémiai tanár Az állati és emberi élelősködők cimen tart előadást mikroszkópus bemutatások kíséretében. Az előadás vázlatja: Az élelősködők beosztása a természetrajzban. Az élelősködők keletkezéséről. — Az élelősködők kórtani (patologiai) hatásáról, a fertőzés módjairól s az ellenük való védekezéséről. A legfontosabb élelősködők bemutatása mikroszkóp alatt és formalines preparátumokban, mint pl. a májmételey (Distomum hepaticum), a galandféreg (Taenia solium) s ennek fejletlen alakja a borsóka, valamint a különböző orsóféreg. Az ingyenes előadás este 6 órakor az Ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1c. II. em.) kezdődik. Kívánatos, hogy az érdekes kérdéssel foglalkozó előadás minél nagyobb számu érdeklődő közönség vegyen részt.

— **A főispán nevenapja.** Debrecen város tanácsa ma megleghangu átiratban üdvözölte Domahidy Elemér főispánt nevenapja alkalmából, amikor igen sokan keresték még tel jókívánságaikkal.

— **Merénylet a feleség ellen.** Magyar Imre 54 éves gazdálkodó iszákos természetű, megrögzött alkoholista volt. Családjával e miatt folyton hadjában állott. Mintegy 500 korona adósságot csinált már és 400 koronát a házra is bekebelezett. Ezért folyton veszekedett a feleségével, hogy adják el a házat. Ezt az asszony ellenezte és ezért nem szünt meg közöttük a perpatvar. Pár nap előtt is összezördültek s a bepálinkázott ember a bicskáját, melylyel szalonát evett, beleszurta az asszony mellébe. Szerencsére hazajött Imre nevé fiuk és ez meggátolta a további vérengzésben. Am már pénte-

ken ismét bepálinkázott Magyar Imre s mikor délben felesége hazajött, hogy a gyermekek ebédjét megfőzze, rátámadt, bekergette a belső házba és puskát fogva rá, a könyökébe lötf. Aztán önként jelentkezett. A debreceni kir. ügyészség bürtönébe kísérték.

A vasárnapi munkásképző előadások megnyitása. Az országos munkásképző bizottság debreceni osztálya vasárnap délután tartotta első munkásképző ingyenes előadását. Közel háromszáz főnyi hallgatóság előtt nyitotta meg szórakoztató, művelő előadások sorozatát az elnök hivatalos távollétében Abonyi Ferenc titkár, a ki köszönetet mondott hallgatóságának szives érdeklődéséért. Utána Masznyik Béla gépészmérnök tartott igen tanulságos előadást hidak és emelőgépek elméletéről és működéséről, vetített képek bemutatásával kapcsolatban. Befejezésül a debreceni iparos dalegylet kitünően vezetett kara gyönyörködtette a közönséget pompás dalaival, melyeket a közönség kérésére többször megismételtek. A következő előadás dec. hó 3-án délután fél 4 órakor lesz a fémipari szakiskola dísztermében. Az előadás programja a következő: 1. Füredy F. Gusztáv zenekonzervatóriumi tanár szabad előadása Liszt Ferencről. 2. Liszt dalok éneklő Harányi Jolán, zongorán kíséri Grósz Ernő zongoraművész. 3. Liszt: Rákóczi induló: Játszák Tamássy Rózsi és Dávid Kata.

— **Repülőgép készül a diósgyőri vasgyárban.** Diósgyőrről táviratozzák: Az aviatika terén, európai szenzáció van készülöben. Egy új korszerű és minden tekintetben reprezentatív találmányról van szó, a mely, ha bevállal, gyökerestől átváltoztatja a repülőgépek konstrukcióját és csaknem tökéletesen megoldja a ma még nehéznek tetsző biztos repülés feladatát. A találmány egy magyar mechanikusnak az agyából pattant ki, a ki jelenleg egy csendes mezővárosban dolgozik. A felaláló Bajtai Ernő tályai műszerész. Komoly, nagy készülségű szakember, a kinek nem a most készülő motorja az első jelentékenyebb munkája. Mostani találmánya egy forgó exploziós motor, melynek lényege abban áll, hogy a robbanás egy körterületen elrendezett hengerkoszoruban megy végbe. A benzintor, a mely teljesen elkészült, mindössze 31 kg. súlyu és mégis 30 lóerőt tud kifejteni. Különösen előnye e találmánynak, hogy a benzintakarítás a mostani motorokkal szemben 35—50 százalék, előállítási költsége pedig 70%-kal olcsóbb. A találmány átfogja alakítani a repülés technikáját, amennyiben egy 200 lóerőt kifejtő gépet körülbelül 100 kg. súlyban képes előállítani. Az új motor bármiféle erőfejlesztésre használható. Bajtai Ernő, miután elkészült a motorral, egy egészen új konstrukciójú repülőgépet is tervezett, melyet most készítenek el a diósgyőri vasgyárban.

— **Ijúsági ünnepély.** A debreceni kegyes tanítórendi római katolikus főgimnázium önképzőköre december hó 2-án, délután 5 órakor az intézet dísztermében ünnepélyt tart a következő műsorról: 1. Hendl: Largo. — Előadja a főgimnáziumi zenekar. 2. Molnár Ferenc. Nagyapám. Humoreszk. Előadja Kemény László VII. o. t. 3. Beriot: VII. Concert 1. tétel. Hegedűn előadja Hegedűs Imre VIII. zongorán kíséri Szemerédy Béla VI. o. t. 4. Schiller: Tell Vilmos. 4. felvonás 1. és 3. szín. Elődják Kemény László, Bornemissza Géza, Kovássy Miklós, Friedmann Lajos, Puky József, Békés István. 5. Káldy: Nagy énekegyveleg. Előadja a főgimnáziumi énekar. 6. Wilhelm P.: Az egyetlen kabát. Bohózat 1. felvonásban. Elődják Kovássy Miklós, Dobos Béla, Hegedűs Endre, Lampe Jenő, Uhlarik Béla, Gottlieb József. 7. Fucik: Induló. Előadja a főgimnázium zeneka-

ra. Belépti díj az 1—5 sorban 2 korona, a 6—10 sorban 1 korona, a többi sorokban 60 fillér. A tiszta jövedelmet az önképzőkör pénztárának gyarapítására fordítjuk, mely nemes célra való tekintettel felülfizetéseket köszönettel fogadunk.

— **Három milliós lopás a török pénzügyminiszteriumban.** Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a pénzügyminiszteriumban három millió márkára rugó lopást fedeztek föl. A tettesek eddig ismeretlenek.

— **Patronázs-Egyesület.** A következő sorok közlésére kértünk fel: Ezuton is kérem egyesületünk intező bizottságának tagjait, hogy folyó hó 28-án vagyis kedden délután 6 órakor sziveskedjenek a városháza könyvtárszobájában tartandó ülésünkre lehetőleg teljes számmal megjelenni. Pártgoltjaink létszámáról, segélyeztetésünkről, anyagi viszonyaink állásáról fontos előterjesztendőkkel fogunk foglalkozni. Debrecen, 1911. november 27. Csiky Lajos patr. egyes. titkár.

— **Meglopott péklegény.** Parisek Károly 25 éves péklegény, aki Schneider Imre pékmester műhelyében van alkalmazva, 250 koronát spórolt össze verejtékes munkával. Pénzét azonban takarékpénztár helyett egy faládába tette, melyet az ágy alatt tartott. Minden etse megnézte, hogy megvan-e az összeg, így tegnap este is. Ma délután azonban már felfeszítve találta a zárat és a penze hiányzott. Azonnal a rendőrségre ment, ahol a nyomozás a tettes kézrekerítése végett megindult.

— **Lopják a kabátokat.** Még csak a lehelletét érezzük a télnek s már is megkezdődtek a kabátlopások. Tegnap délután a Hungária-kávéház zsufolt helyiségéből akasztottak el ismeretlen tettesek egy pár jókarban levő téli felöltőt. Róth Sándor és Neumann Mór debreceni lakosok panaszt tettek, hogy kabátjukat: egy városi bundát R. S. monogrammal és egy uri felöltőt, mely a Hungária egyik fogasán lógott, továbbá egy ezüst botot N. M. véséssel elemelt valaki. A rendőrség még tegnap megindította a nyomozást s figyelmeztette az ismeretlen tolvajokat, akik azonban nem jelentkeztek. A nyomozás folyik.

— **Hölgyeim,** legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándékokat férfiak részére rendkívül olcsó árban kizárólag a Cshvarcz-téle üzletben a városházával szemben lehet beszerezni.

— **Csödtömegeből vett,** nagymennyiségű ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők, zsebkezdők, nyakkendők, keztyűk stb. érkeztek! Győrfi testvérek, Piac-utca 30.

— **Modern lalikepekben** állandó újdonságok Thaisz Arthur papíruházában.

— **Sárcipókat** a rossz idő beálltával legolcsóbban beszerezhet a Linoleum áruházban Piac-u. 49. Telefon 644. Ugyanitt van az „Usona” világhírű gummi-sarok egyedüli lerakata.

Sörraktárnak

alkalmas helyiséget, esetleg egész udvart kibérelnek a város belterületén.

Czim a kiadóhivatalban.

Ekszer és aranyműveket

ha olcsón és jó kivitelben akar vásárolni, keresse fel

KOSTYA JÁNOS

ékszerész és óra üzlet

Széchenyi-utca 1. szám. Ref. kistemplommal szemben.

!-: Javítások pontosan eszközöltetnek. !-:

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolesobban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztóhereskedőnél, Debreczen, Hossu th-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában).

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Vannak fájdalmai?
Rheuma, csusz, fősúlyszaggatása?
Ezen fájdalmak ellen legbiztosabb házi szer a híres
Király-Balzsam!
Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb esetekben is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.
Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyszertárában Kossu h-utca 8. színház mellett.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	870.-
Osztrák hitel	650.51
4 százalékos koronajáradék	90.00
Allanvasut	734.00
Jelzálogbank	495.-
Rimamurányi	675.-
Salgótarjáni	678.-
Közuti vasut	829.50

Irányzat: Szilárd.

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 4 1/16%, Berlin 4 1/8%, London 3 1/2%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svarz E. (Strassar és König) debr. bizományos távirati jelentése.

Buza május	11.91
áprilisra	11.91
Rozs októberre	10.89
áprilisra	10.89
Zab októberre	9.87
áprilisra	8.49
Tengeri májusra	8.54
Tengeri 1912. év júli	8.54

Irányzat: Szilárd. Készárú 5 olcsóbb

Helyi értékpapírok magán árfolyama.

Névét.	osztalék	1911. szeptemberrel	Kor.
500	50	Debreczeni Első Tktár	920
200	18	Alföldi tktár	375
500	40	Ipar és Keresk. bank	810
200	18	Közgazdasági bank	400
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	14	Debreczeni Hitelbank	260
400	24	Általános Forgalmi Bank	—
200	10	Bankégyesület	—
200	30	Istvánmalom	780
200	10	Debr. Helyi vasut	—
200	18	Termény és éruaktár	—

A Borközraktár létesítése kétséges.

Egész terjedelmében közöltük a Termény és Áruaktár részvénytársaságnak a törvényhatósági bizottsági közgyűléshez intézett headványát, amelyben borközraktár létesítésére ajánlják, ha a telepe mellett, mintegy 1000 négyszögölnyi városi területet a város pénzért, méltányos árban átengedi borközraktár építésére.

A jog- és pénzügyi bizottság a kérdéses területet négyszögölkenként 6 koronáért javasolja átengedni, de azt a kikötést teszi, hogy a borközraktár fötelepe állandóan Debreczenben maradjon. Evvel teljesen felesleges kikötéssel, — mert hiszen a pincéket Debreczenből elvinni úgy sem lehet, — nagyon meg van nehezítve ennek a városra nézve igen nagyfontosságú, gazdasági vállalatnak a létrejövele, mert a tőke bizalmatlansággal fogadná és tartózkodnék ilyen pénzértékben ki nem számítható kikötés mellett a vállalatban való részvételtől s ezért nagyon nehéz volna a létesítéshez szükséges millió koronát meghaladó tőkét összehozni.

Ha ezt a kikötést a városi tanács és a közgyűlés is magukévé tennék a Debreczen városra annyira fontos borközraktár, nem Debreczenben létesülne, hanem ott, ahol ingyen telket és ingyen épületanyagot ajánlanak fel, minden kikötés nélkül.

A Kereskedelmi Csarnok közgyűlése. A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok vasárnap délután tizenegy órakor tartotta az idei rendes közgyűlést. Kernhoffer József kir. tanácsos, elnök, üdvözölve a szép számmal megjelent tagokat, a közgyűlést megnyitotta,

a jegyzőkönyv vezetésére Weinberger Sándor dr. titkárt, hitelesítésére pedig Freund Jenő dr.-t és Hajdu Imrét kérte fel. A szavazatszedő bizottság tagjaiul Grósz Nagy Ferencet, Rosinger József és ifj. Widder Sámuel, jövő évi számvizsgálókul pedig Ungár Jenőt, Scheer Istvánt, Serli Gusztávot hozta javaslatba, a kik meg is választottak. — Ezek után Weinberger dr. titkár a választmány évi jelentését olvasta fel, amit a közgyűlés tudomásul vett és a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a felmentvényt megadta. — Elnökké egyhangulag Kernhoffer József kir. tanácsos, alelnökké Bechert Manó és Szávay Gyula választottak meg. A választmány tagjai lettek: kereskedők részéről: Áron Jenő, Békés Lajos, Falk Lajos, Fenyő Sándor, Geiger Simon, Weszeczky Zsigmond (uj), Jónás Mór (uj); nem kereskedők részéről: Balkányi Ede dr., Kandel Ferenc, Kenyeres Károly, Rosinger Lajos, Hegedüs Jenő dr.

Keresik az István-malom részvényeit. Nem tudjuk, mi lehet az oka annak, hogy az István-malom részvényei, melyek körül egy idő óta nagy a csend, egyszerre mindenféle keresletnek örvendenek. Ez a részvény az utóbbi napokban 700 koronán állott s ma azokat 730 koronájával keresék. Ugy látszik azonban, hogy a még szabad részvények is erős kezekben vannak, mert dacára e meglepő ajánlatnak, azokból még ilyen áron sem tudtak szerezni. Most csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a részvénykeresők melyik táborhoz tartoznak.

Az Ingatlan Értékesítő r. t. f. hó 26-án tartotta első évi rendes közgyűlését, a részvényesek élénk érdeklődése mellett, Latovics Mihály elnöke alatt. A közgyűlés elfogadta, az igazgatóság javaslatát, valamint a módosított alapszabályokat és ennek megfelelően 2 új igazgatósági tagot választottak, dr. Löikovits Mártont és Kenyeres Károlyt, a felügyelő bizottság 3 régi tagja Tóth István, Nyiri Géza, ifj. Rickl Antal újra megválasztottak, míg új tagul Engel László került a felügyelő bizottságba. Az osztalék 500 K n. é. részvény után 10% vagyis 50 koronában állapított meg.

Csökken az ingatlan-forgalom. Egy idő óta bizonyos nyomaszó állapot uralkodik Debreczenben az ingatlanok vétele, illetve eladása körül. Míg a nyári hónapokban naponta 15—20, vagy még ennél is több tulajdonjog-átírási kérvényt intézett el a törvénytiszt, mostanában annyira megcsappant ezeknek a száma, hogy alig esik egy napra átlag 3 átírás. A pénzügyi viszonyok körül tájékozatlan ember méltán fog ezen csodálkozni, de akik e téren működnek, azok ezt a jelenséget természetesnek találják s jól tudják, hogy ennek a körülménynek kizárólag a pénzdrágaság, sőt még ennél is inkább: az ebből természetesen folyó nehéz hitelnyújtás az oka. Ha tudniillik bőségesen van pénz, az intézetek a legmagasabb kvótáig is elmennek s kiki csekély anyagi erővel nagyobb ingatlan-vásárba is belebocsájtkozhatik. Most azonban, hogy a pénz szűkén van, s a források drágák, ingatlan-vételhez nagyobb összeg készpénzzel kell a vevőnek rendelkezni s így az ingatlan-forgalom kisebb keretekben mozoghat.

A Drágán-művek bejárása. Ismeretes, hogy a Magyar Vasuti Forgalmi Rt. a drágánvölgyi vizierő kihasználására vállalkozott s az ott levő nagy erő felhasználásával Magyarország nagy részét villamos erővel lássa el. Az előmunkálatok már folyamatban is vannak s a vezetékek vonalának bejárását a kereskedelemügyi miniszter már el is rendelte s arra Debreczen városát is meghívta. A bejárás december 5-én lesz.

A községeknek egészséges vízzel való ellátása. A közegészségügyi mérnöki osztály, mely eddig a földmívelésügyi minisztérium kebelébe tartozott, tudvalevően, mint a belügyminisztérium műszaki osztálya folytatja működését. Ezzel az átszervezéssel jár az, hogy a jövőben ivóvíz nyérése céljából eszközözlendő kutatások, vízvezetékek, valamint községek és városok csatornázására vonatkozó műszaki kérdésekben a belügy-

minisztériumhoz kell fordulni, kivéve, mikor kisebb községek vízzel való ellátása céljából szaktanácsra, tervezésre, műszaki vezetésre a vízbeszerzés módjára vonatkozó javaslatlételre van szükség, mikor e közérdekű munkákat a kulturmérnöki hivatalok végzik s az engedélyt a munkák végeztetésére a földmívelési miniszter adja meg, — a ki azonban, ha az ivóvíznek magánházakba való bevezetése is tervezetnék, már eleve elhárítja a kulturmérnökségekről az e fajta munkát, ily esetekben azok működése legfeljebb a vízbeszerzés módjának megállapítására szorítkozhatna.

Műfatermelés Debreczenben. A jog- és pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén János Zoltán indítványt tett, hogy a város nagy akácerdeinek fáját használják fel műfák és dísz tárgyak készítésére, ami itt egy Magyarországon nagyon elhanyagolt, pedig nagyon jövedelmező iparágat teremtené. A nagyfontosságú indítványt ma tárgyalta a tanács s megbizta Aczél Géza főmérnököt és Török Gábor főerdő mestert, hogy ez ügyben folytassanak tanulmányt és tegyenek rövid idő alatt véleményes jelentést.

Az új kenyérgyár építkezése. Megirtuk, hogy érdekeltég alakult, amelynek célja Gazdák Kenyérgyára címen egy új kenyérgyár létesítése. Az új gyár az Ujkertben Böszörményi-ut 25. szám alatt épül fel s ma nyújtották be a terveket és a kérést az építési engedély kiadása iránt.

Fizetése képtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetése képtelenségeket jelenti: Karfunkel Cecília Eszék, Molnár és Mátrai Temesvár, Brandes D. Arad.

Ingatlanok forgalma.

Perényi István és neje Balogh Zsuzsanna veszi kk. Perényi Emma és Lenkétől Kut-utca 12. sz. házat 7900 koronáért.

Ferencz A. Endre veszi Károlyi Sándor és neje Karai Esztertől Vargakerti házat 28000 koronáért.

Báró Wangenheim Gyula veszi Groskó Györgytől Bethlen-utca 76. sz. házat 24500 koronáért.

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: MAX PEMBERTON.

Fordította: Szebenvel József.

XXX. FEJEZET.

Rudolf látogatása a palotában.

Rudolf gróf az inasa előtt volt csak az a hős, akinek látszani szeretett, míg a maga rangjabeliek előtt csak az elegancia egy közepes képviselőjének látszott.

Valóban úgy öltözködött, mint egy színész, aki az ensembled is szem előtt tartja és a részletekre is kiterjeszkedik. Azt beszélték róla, hogy egyszer a császár megkérdezte tőle, mit csinálna, ha egy darab sár freccsenne a ndrágjára.

— A természet nem ilyen mostoha a maga kiválasztottjával szemben, — felelte Rudolf gróf.

A megjelenésén a hosszú utazás sem változtatott, hogy ismét megjelent Ulusia előtt az Erlach-palotában. Tiszta szürke frkkban, a kalapja szinte tulragyogta a palota velencei tükeit, elegánsan, mintha márványból faragták volna ki, jelentkezett kihallgatásra Rudolf gróf az urnőjénél.

Mikor Ulusia belépett, mintha a legjobb barátságban váltak volna el, mosolyogva, kedvesen ment elébe.

— Öt percet adtam önnek és ön öt perc alatt neg is jelent. Ez nayszerű, köszönöm. Valóban jótétemény ilyen alkalomkor.

Ulusia a gróf szemébe nézett: — Mért jött ön a házamba, gróf, nem tudja talán . . .

— Kedves gyermekem, sokkal régiebb a barátságunk, semmint hogy a kellemetlen

1911.
perceket
alázkodo
Ulus
— C
helyet. J
A g
— It
hez illik
nál fogv
natot ké
meghallo
várt.
— V
lem nem
Rud
— I
lett voln
tartóztat
— M
— I
dani aka
ság előt
és ebben
beszél é
vallomás
adatunk
vagy a
megy a
lasztani
célja
zik, mik
ezek kö
határozó
tőlünk é
nem fog
A g
gával.
— I
hevertül
hogy ba
mert az
ember c
többit h
vetkezze
—
Fel
állt a fé
dölt val
tön meg
változta

kéz
üzlet
Fü
Óra
le
Ap
Egyhá
A ké
Kapha
Pa
ujonna
denféle
teljes
szébb
Batthy
Friss

perceket el ne tudnánk felejteni. Lássá meg-alázkodom...

Ulusja mosolygott.

— Oh kérem, — mondta, — foglaljon helyet. Jura bátyám felől jött beszélni?

A gróf kicsinylő legyintéssel felet.

— Itt mi ugy beszélünk, mint testvérekhez illik. Követelem ezt az előjogot a rangomnál fogva. Az őszinteségért nem kell bocsánatot kérni. Elindultam Rabkából, mihelyt meghallottam az igazat. Azt hiszem, nem várt.

— Valóban nem, mert az igazat még velem nem közölték.

Rudolf hitetlenül nézett rá.

— De hiszen, gyermekem, önnek kellett volna előbb hallani. Ma éjjel le fogják tartóztatni. Mihelyt a pap vallott.

— Mért várják a papot?

— Mindnyájunk érdekében. Amit mondani akar, jobb, ha itt mondja, mint a bíróság előtt. Beszéltem Wagner tábornokkal és ebben megegyeztünk. Ha a pap őszintén beszél és az az ember hallgatja, talán ő is vallomást tesz. Aztán könny lenna a feladatunk. Felajánljuk neki, hogy válasszon: vagy a bíróság elé áll, vagy száműzetésbe megy a szigetekre. Ő az utóbbit fogja választani. Vannak kalandorok, akik megérzik, mikor leverték őket és az ön barátja ezek közé tartozik. Nem kétkedem az elhatározása felől. Elmegy a szigetekre és kap tőlünk évi ezer forintot. Örült volna, ha el nem fogadná.

A gróf nagyon meg volt elégedve magával.

— Igen, — folytatta, — nagyszerűen kihevertük ezt a dolgot. Most már rajta áll, hogy baja ne essék. Sajnálom önt, grófnő, mert az ön hite nagylelkűségre vallott. Ez ember egy hihető mesét talált fel és ön a többi hozzá képzelte. Nagyon helyes. A következőképpen mi magunkra vállaljuk.

— De ha visszautasítja az ön ajánlatát?

Fel-alá járt eddig a szobában. Most oda állt a férfi elé és az arckifejezése nem jövedt valami jót a gróf tervei számára. Rögtön megérezte az ügyek fordulását, tehát változtatott egy kissé a hangján.

(Folyt. köv.)

Az összes raktáron levő
kézimunkák és harisnyák
üzlet áthelyezés miatt, mélyen le-
szállított áron adatnak el
Füstös Dezsőnél
Piac-u. 12.

Órák és ékszerek

legolcsóbban beszerezhetők

Apródy Józsefnél

Egyháztér 5. sz. (Nőipariskola-épület.)

Luna

A kézi és szénsavas ásványvizek királya.
Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ.-nál Debreczenben.

Paczelt János

élővirág csarnoka

ujjonnan megnagyobbított helyiségében mindenféle élő virág, u. m. csokrok, koszorúk, teljes lakodalmi, temetkezési díszítéseket a leg-
szébb kivitelben és legjutányosabb árban készít.
Batthyány-u. 6. Telefon 934.

Friss virághagymák most kaphatók.

Próbálja meg

és készítse férfi ruháit a legszolidabb áron kizárólag

Sugár Samu férfiszabónál

Hatvan-utca 18. szám alatt, hol is kitűnő ízlés szerint megválogatott és állandóan raktáron tartott honi és angol gyártmányú szövetekből lesznek előállítva.

Elsőrendű száraz

Tűzifa

házhoz szállítva kapható

Miklós Emil

tűzifa kereskedőnél.

Telefon 733. Telefon 733.

Raktár: M. a. v. Iűtőháznál.

Villamos Czógtábla Vállalat Friedman Sámuel

Hunyadi-utca 11.

Elvállal központi fűtést, szellőztetést, vízvezeték, légszusz vezeték és mindennemű bádigos munkát. — Telefon.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Szőnyegek. Fűggönyök. Ágy-
és asztalterítők. Flanell ta-
karók. Paplanok. Matraczok.
Linoleum nagy raktára.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy **Hatvan-utca 16. szám** (Dr. Hütter-ház) modern igényeknek megfelelő

elsőrendű divattermet nyitottam.

Becses pártfogást kérve

Weisz József
angol női szabó.

Számolásban, könyvelésben

és gépirásban jártas kisasszony
műszaki irodában alkalmazást
talál azonnali belépéssel.

Czim a kiadóhivatalban.

Naponta frissen pörkölt kávé különlegességek

Frisz Sándor

űszer és csemege kereskedésében

Piac-utca 83. szám alatt (az Ált. For-
galmi bankkal szemben.)

Villanyüzemű kávépörkölt a kirakatban.

☛ Tossák a ozimre ügyelni! ☛

A legújabb és legmodernebb ékszerek készülnek

Vági István

ékszerész műtermében, Miklós-u. 5.
javítások átalakítások a legszebb, leg-
jobb és legolcsóbban eszközöltetnek.

☛ **Pontos kiszolgálás.** ☛

A karácsonyi vásár megkezdődött

Grünfeld Adolf és Társa

férfi ruha áruházában.

Kapható rövid kabát szörme
gallérral már **15 K-tól.**

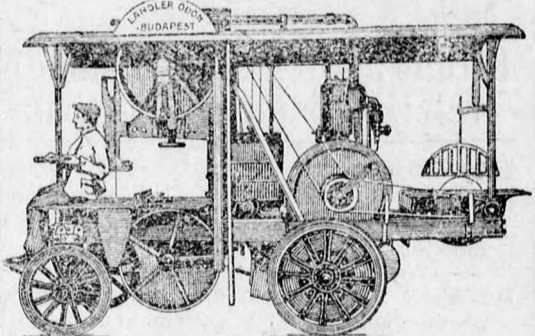
Fekete hosszú kabát már **20
koronától.**

Divat öltönyök már **24 ko-
ronától.**

Legújabb Maganjáró

Motoros fűrész

baltával, favágásra és cséplési célokra kiválóan
alkalmas. **3 menetsebességgel.**
Bármely hegyes vidéken sőt rossz utakon is
fennakadás nélkül működik

Olcso árak részletre is. — Teljes jótállás.

Küön osztály: famegmunkáló gépekben.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

LANDLER ÖDÖN
motortelepe. Budapest, VI., Lovag-utca 2.

1109 1911. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 2276/2. 1911. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Debreczeni hitelbank r. t. részére debreczeni lakosoktól 3000 kor. tőke, ennek megítelt összesen 119 kor. 30 fillér perköltség erejéig 1911. évi július hó 11-én bíróilag lefoglalt és 9150 koronára becsült 100 drb sertés, termények és gazdasági felszerelésekkel álló ingóságok **1911. évi november hó 30-án délután 3 órakor** kezdetét veendő és Nagyhegyesen Elep pusztán stb. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mind-
azon foglaltatók részére, kik már jogerős vég-
rehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1911. évi november hó 6.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 50 fillér, azontul minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szög 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választványt csatolni. :-:

Levelezés.

Barna, szegény, de művelt, egyszerű kis árvaleány gazdag uriember ismeretségét keresi. Jelige „Őszinte leszek” kiadóhivatalba kérek.

Meggyőződtem már mindenről, személyes találkozás nélkül, nem dicsőség.

Betöltendő.

Angol hölgy gyors sikerrel tanít és elvállal angol-német fordítási munkákat is Értekezhetni Yongworth, Batthyányi-u. 6 Virág-üzletben.

Helyi ismerettségű bírő szorgalmas embert üzletszerzőnek fix fizetés és jutalékra felveszek. Zempliner, Hatvan-u. 17.

Segédkönyvelőnek pénztintézethez fiatal ember (lehetőleg izr. vallású) jó írással, esti tanfolyamot végzett, esetleg kereskedő segéd felvétetik. Csakis írásbeli ajánlkozások „H. S. 18.” jelige alatt a kiadóhivatalba intézendők.

Biztos jövő. Megbízható ügyes emberek csekély óvadékkal pénzbeszedő és ügynökök felvétetik. Singer Co. Varrógép r. t. Piacz-u. 79. sz.

Egyszerű és legdiszesebb vasalást háznál, valamint otthon elvállalok. Cim Szőnyi Mihályné Nyil-u. 22. sz.

Kitünő mesterséghez tanonc felvétetik. Czim a kiadóban.

Idősebb embereket felvesszünk, H.Szoboszló-ról, Balmazújvárosról és H.Böszörményből, tisztességes keresethez jutnak, Cim a kiadóban.

Keresek kis leányom mellé egy középkorú 35-40 éves nőt ki a gyermeket szereti jó fizetéssel. Cim a kiadóban.

Legjobb és legzebb
Czipők Daniel czipő
árulójában
TELEFON
501
Tolnai Debreczen,
Piacz. u. 49. postával szemben.

Adás-vétel.

Valódi ementhall, trappista, magyaróvári, kárpáti és különféle csemegesajtok, teseni és hungari teavaj, uradalmi írójaj kapható Deutsch Lajos fűszerkereskedésében Piac-utca 38.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbavásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Butorok és szőnyegek iegolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Mindenféle kárpitos munkák felvétetnek.

A saját készítményű czipő áruházban

férfi amerikai czipők 12 K-tól 23 K-ig kapható a legzebb és legtartósabb kivitelben, ugy-zintén **női és gyermek czipőket** még nem létező olcsó árakban lehet most beszerezni

FISCHER MENYHÉRT
saját készítményű czipő áruházban Piacz-utca 9. szám alatt.

100 hektó kitünő Sámson kerti bor eladó Batthányi-u. 4. sz.

Önt is érdekli! Női és férfi téli kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Felárban eladó csak még ma 1 modern nagy kredencz, 1 nagy asztal, 1 konyhaberendezés és apróságok. Piacz-u, 58. IV. lépcső II. em. 35.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel **Falusi Károly** polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Egy teljesen komplett háló szoba, ugyanott egy ebédlő asztal és egy jakarban lévő íróasztal eladó Csokonai-u. 4.

Debreczenben megvételre keresek egy 15-25 ezer koronát érő jóállapotban lévő házat. Ajánlatokat adják a kiadóba «Kézpénzért» jeligére.

Többféle butorok vannak eladók Piac-u. 42. szám alatt hátul az emeleten megtekinthető délelőtt 9—12-ig.

Tükör és egy szép függő lámpa eladó József-kir.-herceg-u. 21. sz. alatt.

Megvételre keresek egy egyes számú pénzszekekrényt (kasszát.) Ajánlatokat «Ügyvéd» névre adják be a kiadóba.

Alkalmi vétel folytán levélpapír és levélkoriték czégnymással felette olcsó árban beszerezhető Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, Piacz utca 49.

Táncrendek gyönyörű szép kivitelben, **meghívó és alkalmi kártyák** dobnyomással és színezett művészi kiállításban mér-sékelt árakban ::
Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában
DEBRECZEN, Piacz-utca 49.

Különféle.

Kosárlonoda, gyermekkocsi raktár Kossuth-utca 25. Javitásokat készítünk.

Van szerencsém értesíteni, hogy Rákay u. cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezetem. Teljes tisztelettel Zeke László cipőfelsőrész készítő Csapó-u. 13.

Kalapos műhelyemben elvállalom kemény és puha kalapok és cilinderek tisztítását, vasalását vagy átalakítását. Jutányos ár mellett kellő szakértelemmel teljesítem. Bárki bizalommal keresheti fel műhelyemet. Beliczay Lajos, Piac-utca 38.

Weisz Ferencz épület és mű-butor asztalos
József-kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkákat elsősorú kivitelben, mérsékelt árban.

Japán bluzokat és kötényeket izlésesen var-Nagy Esztiike Homokkert I-ső járás. 16. Meghívásra hához is elmegy.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ.

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII/3.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Ismét itt volna
egy nagyon jó házvétel!

Végtelen olcsó!

3 ezer forintért

megkapható!

Óriási nagy telekkel!

A vágóhid közvetlen közelében!

Villamos vasuti közlekedés!

Ezen ház a Vágóhid mellett levő Bihari-telepen Biró-utca 6 szám alatt van. Tulajdonosa: Weisz Rozália urnó, aki lakik: Csokonai-utca 7. szám alatt.

E nagy telken van egy elsőrendű csertéglából épült és cseréppel fedett épület, mely magában foglal egy szobát, konyhát és egy udvari szobát. Igen jó vízü kut van az udvarban, van továbbá nagy sertésöl és faskamara.

Pályázati hirdetmény.

A Debreczeni Kereskedelmi Részvénytársaságnál megüresedett
főkönyvelői állásra

pályázat hirdettetik. Pályázhatnak kereskedelmi középiskolát végzett, mérlegképes, magyarul és németül beszélő oly egyének, kik minden irodai teendőt önállóan képesek elvégezni. A műszaki üzletben jártas pályázók előnyben részesülnek.

Fizetési feltételek: 2400—3000 korona évi fizetés, alapszabályszerű jutalék és az eddig szokásos mérlegpénz.

Az állás lehetőleg azonnal elfogalandó.

Bizonyítványmásolatokkal ellátott pályázati kérvények a Debreczeni Kereskedelmi Részvénytársasághoz, Debreczen, Piacz-u. 49. intézendők.

Uj Szücs és Szörmeáru üzlet.

MÁRTONFALVY EMILNÉ

Piacz-u. 58. sz. alatt. (Iparbank épületében.)

Ajánlja a legnagyobb választékban boákat, karmantyukat, mullókat és mindennemű szörme árukat a legolcsóbb szabott árakban.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intéződének.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegyí-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

Legnagyobb választék
harisnyákban
kötött és szövött árukban
Márton Gyula és Fia
újonnan berendezett úri és női divat üzletében
Főter- és Simonffy-u. sarok, a városházával
szemben. — Flók üzlet nincsen.

Részletre
és könnyű fizetési feltételek mellett kaphatók
képek (szent és tájképek) tükrök.
Arckép utáni festéseket, úgy kréta mint
olaj kivitelben, legolcsóbb árak mellett; kis és
nagy képkeretezések legjutányosabb áron.
Keller Testvéreknél
Hunyadi-u. 13.
Levelező-lap hívásra azonnal jövünk.

Naponként délben
friss uzsona sütemény
kapható
Marx Jánosnál
Csapó-utca 18. — Telefon 866.

Eladó olcsó házhelyek
a Boldogfalvai-, Téglás- és
Vargakertben.
Felvilágosítást ad a
Debreczeni Agrárbank Szövetkezet
Piacz-utca 79.

Remek szép gyermek ruhák
Kötött kaponok és Kabátka. — Szép
lúszler kötények, fehérneműek érkeztek
STARK SÁNDOR
cipke, szalag, fehérnemű üzletébe, Piac-u.
7. Vecsey-házban. Kérem a cégre figyelni.

Megérkeztek
a legfinomabb
angol divat szövetek
Moskovits József
uriszabó divattermében, Piacz-u. 26.
Üzletemet a szemben levő barakba
helyeztem át.

Ruggyanta bélyegzőt
pecsétnyomót és mindennemű vésési
készít
Paulo István
kő- és ércz vésnök
DEBRECZEN, Batthyányi-utca 22.

Újonnan berendezett
Rózsa-féle
női ruha és kalap áruházban
Kistemplombazárban
a legújabb divat szerint készült angol
és fekete aljak óriási választékban
érkeztek. Bársony aljak és bársony
costümök eredeti modellek szerint a
legszebb kivitelben mérték után külön
osztályban legpontosabban készített-
nek legjutányosabb szabott ár mellett.

Miért
ne fogadjunk el
M-á-ást!!
csak óriás
FEDÁK
CIPŐCRÉM-et?
Mert szép fényt ad
Mert Elegáns tőle a lábbeli
Mert **puhán**
tartja
Mert Nem rongálja
Mert Vizhatlanná teszi
a bőrt
Mert a legkényesebb izlést
kielégíti és
Mert egy
Óriás Fedák
cipőörém, mely 4-szer annyit tar-
talmaz, mint egy más doboz,
30 fillér-ért
ebben a drága világban az egyedüli
olcsóság.

Amerikai ozipó ajándékok
 legnagyobb választékban, legolcsóbb szigorú szabott árakban, kizárólag
GLÜCKEDE
 czipó nagyruházában
 :: Piacz- és Kossuth-u. sarok. ::
 Telefon 602.

Hölgyeim!

Felhívom b. figyelmüket, hogy az összes rőfös árúban, a melyeket többet raktáron nem tartok, **most az alkalom**, hogy e cikkekben szükségleteket gyári árban beszerezhessek. — Az olcsóság bizonyítékául szolgáljon az itt felsorolt néhány cikk.

- Csikos flanellek 18 kr.-tól
- l-a Szintartó zsinór barchetek . . . 37 „
- 120 cm. széles costum kelmék . . . 43 „
- 120 „ angol „ „ 76 „
- 140 „ valódi angol chawrot minden színben 138 „
- 140 cm. valódi angol costum kelmék 128 „

És még sok más cikk, nagyon olcsó árban. **Nem parti aruk!** Szép, új divatos dolgok — Tessék meggyőződni személyesen vétel kényszer nélkül.

Me. yasszonyi kelengyék! Leányka ruhák, rövid-, diszaruk és szabó kellékekben óriási választék.

REICHMANN divataruháza
 Piacz-u. 85. Royal kávéházzal szemben.

Mégis csak a Hungaria sóborszesz
 a legjobb, kapható mindenütt, megrendelhető
ZSATKÓ JENŐ
 fűszer kereskedőnél
 Batthyány-utca 22. sz. — Telefon 863.

Modern vízvezeték berendezési
 :: és csatornázási vállalat ::
 Iroda Piacz-utca 52. (a megyeháza mellett)
Tul. Sztudinka Olivér.

A Debreczeni Háztulajdonosok Egyesületének szerződött vállalkozója.
 Elvállal minden e szakmába vágó munkákat legjutányosabb árban. — Költségvetéssel díjtalanul szolgál. — Személyes tárgyalásokra, meghívásra készséggel áll rendelkezésre.
 Ezen vállalat össze nem tévesztendő hasonló nevű céggel.

Tiszta agyagból készült szép és
cserép, fali téglák
 és legjobb
nyersfalazati téglák
 csak a
Karczagi agyagiparnál
 Karczagon szerzhető be.

Lám Sándor Debreczen,
 Piacz-utca 5. — Telefon 191.

Üveg készletek.
 Étkész- és mosószervezetők a legújabb formákban és minőségben.

Porcellán-készletek
 Kihűtő műbűbűben. Az óriási és teli áradatú üvegek nagy mennyiségben raktáron vannak.

Journal készletek
 porcellánból, majolikából. — Kávés- és teás készletek. — Alpakka és ezüstölt evőeszközök.

A Piachoz közel keresek
3-4 szobás lakást azonnalra.

Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Női kelengyék :: a legszebben ::
 :: a leggyorsabban ::
 és a legerősebben ::
tisztít

Hrabéczy első debreczeni gőzmosó, vegytisztító ruhamosó r.-t.
 Debreczen. — Telefon 323.
 Gyár és főüzlet Széchényi 42. Fióküzlet: Csapó-utca 30. Hatvan-utca 15.

Öz. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.
 Telefon szám: nappal 322. sz. (Kossuth-u. 15.) — (Éjjel 66. sz. Péterfia-u. 70.)

Szives tudomásul! Tisztelt üzletfeleink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy **temetkezési intézetünket** a mai kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk, **új gyászokocsiakkal, díszletekkel** szereltük fel. Teljes szoba behuzásokat új szabadalmazott készülékünkkel (esetről-esetre fertőtlenítve) teljesen szegkek nélkül végzünk. **Temetéseket, hullaszállításokat** (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműködés mellett végzünk. **Elvünk a tisztességes verseny.** **Gyászok házaknál kegyeleti díjban nem tologatunk Csakis személyes meghívásra jelentkezők temetéseket felvétele végett.**

Telefon 632. Alapított 1893. évben. Telefon 632.

Halmágyi
 női és leány felöltők legnagyobb áruházában
 :: Piacz-utca, a Főpostával szemben ::
Állandóan nagy szörme kiállítás

Szörme kabátok, Plüsch bársony és Angol kelme felöltők, **Bundák**, Estélyi köpenyek és Blousok, Costümök, Pongyolák, Jouponok, Karmantyuk és Boák.
Szolid, olcsó árak. Előzékeny, pontos kiszolgálás.

A nagymagyaralföldi építő és műszaki részvénytársaság
 tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy **Hunyadi-u. 10. sz. alatt építő és műszaki irodát nyitott.**

Elvállal: mindennemű magas és mély építést, összes vasbetonmunkát, azok tervezését és felülvizsgálatát.
Épít részletfizetésre mindennemű építkezést és **Díjtalanul** készít költségvetést és szolgál tanácsal műszaki ügyekben.
 A nagyérdemű közönség szives támogatását kérjük.
Nagymagyaralföldi építő és műszaki r. t.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.

IX. év
 DE
 Egy óra
 Negyedév
 A ti
 A ko
 nyilvános
 nek alap
 helyzetét
 A m
 zárólag a
 a sziszté
 tési osztá
 lők évi 2
 három v
 nányi pó
 tési oszt
 a gyerme
 ni, tehát
 fizetési o
 Az i
 ügyminis
 van kidő
 az 1912-
 mindenk
 Ez
 Abb
 támogat
 segítség
 rozta az
 vényhoz
 ten álló
 ládos tis
 Irt
 Fő
 az örző
 mekek
 lát, egy
 a bevét
 kezmen
 is beirj
 lesznek
 lyeknek
 Mi
 da az,
 És nem
 beköve
 angyal
 Há
 fényes
 tes, sz
 egy ta
 Ez
 zött. A
 róza,
 napfén
 ban is
 szegén
 pillang
 Fő
 lott s
 állott.
 kalapp
 kete h
 tan, in